

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

JANJA GROZNIK

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

DIPLOMSKO DELO

**EFEKTIVNA OBDAVČITEV RAZLIČNIH OBLIK DELA IZ
ZAPOSLOTITVE**

Ljubljana, november 2007

JANJA GROZNIK

IZJAVA

Študentka JANJA GROZNIK izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom doc. dr. Mitje Čoka, in dovolim objavo diplomskega dela na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 5. 11. 2007

Podpis: _____

KAZALO

UVOD	1
1 EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA	2
2 PRIHODKI DRŽAVNEGA PRORAČUNA IN RAZLIČNIH BLAGAJN	4
2.1 Dohodnina	4
2.2 Prispevki za socialno varnost	9
2.2.1 Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	11
2.2.2 Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje	12
2.2.3 Prispevek za starševsko varstvo	13
2.2.4 Prispevek za zaposlovanje	13
2.3 Davek na izplačane plače in posebni davek na določene prejemke	13
2.3.1 Davek na izplačane plače	13
2.3.2 Posebni davek na določene prejemke	15
3 VRSTE DOHODKOV	16
3.1 Dohodek iz zaposlitve	16
3.1.1 Plača	18
3.1.2 Lastnik družbe z omejeno odgovornostjo	19
3.1.3 Zaposlen pri dveh delodajalcih	20
3.1.4 Podjemna pogodba	21
3.1.5 Avtorski honorar	23
3.2 Dohodek iz dejavnosti	27
3.3 Dohodek iz osnovne kmetijske dejavnosti	30
3.4 Dohodek iz oddajana premoženja v najem in iz premoženjske pravice	32
3.4.1 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem	32
3.4.2 Dohodek iz prenosa premoženjske pravice	34
3.5 Dohodek iz kapitala	34
3.5.1 Obresti	35
3.5.2 Dividende	35
3.5.3 Dobiček iz kapitala	36
3.6 Drugi dohodki	37
4 NEPOSREDNA PRIMERJAVA MED DOBLJENIMI IZRAČUNI	38
5 SKLEP	41
LITERATURA	43
VIRI	43

UVOD

Zgodovinska posledica popravkov davčnih sistemov v Sloveniji je botrovala temu, da je delo med najvišje obdavčenimi in obteženimi z različnimi prispevki, kar povzroča zmanjšano konkurenčnost gospodarstva, hkrati pa podjetjem odvzema potreben kapital za investicije v rast in razvoj ter posledično v zagotavljanje večje varnosti za zaposlene. Dohodki od kapitala (najemnine, prejete nebančne obresti) ter mešani dohodki od dela in kapitala (dohodki samozaposlenih) so v precejšnjem delu neobdavčeni. Razlog naj bi bil še vedno v tem, da je veliko lažje in ceneje spremljati in kontrolirati vidne transakcije, ki se opravljajo prek bančnega sistema, kot pa manj vidne transakcije, ki se pogosto opravijo z gotovinskimi izplačili (Stanovnik, 2004, str. 44).

S 1. 1. 2007 so v veljavo stopile nove različice zakonov: Zakon o davku na dodano vrednost, Zakon o dohodnini, Zakon o davku od dohodkov pravnih oseb, Zakon o davku na promet nepremičnin, Zakon o davku na vodna plovila, Zakon o davku na dediščine in darila in nenazadnje Zakon o davčnem postopku. Glede na zelo zajeten davčni paket so primerjave zopet aktualne.

Pred vami je diplomska naloga, katere namen je analiza efektivne obdavčitve različnih oblik dela iz zaposlitve oziroma kakšna oblika izplačila se fizični osebi po novem bolj splača. Najprej je razložena efektivna davčna stopnja, v drugem delu so predstavljeni glavni prihodki državnega proračuna in drugih blagajn, ki jih bremenijo: dohodnina, prispevki, davek na izplačane plače in posebni davki. V osrednjem, tretjem delu so predstavljene omenjene različne oblike dohodkov fizičnih oseb: plača, plača lastnika družbe z omejeno odgovornostjo, pogodbeno delo, avtorski honorar iz drugega pogodbenega razmerja, delo študenta prek študentskega servisa in zaslužek samostojnega podjetnika. Vsak teoretični prikaz dohodka fizične osebe je podkrepjen s konkretnim izračunom, s katerim je prikazana razlika in diskriminacija med zgoraj zapisanimi oblikami izplačil, predvsem pa kolikšna je njihova dejanska obdavčitev. Izračun efektivne davčne stopnje je smiseln, saj osvetljuje obdavčitev z zornega kota nove trostopenjske progresivne dohodninske lestvice in prispevkov za socialno varnost. V zadnjem delu sledi neposredna primerjava med omenjenimi izračuni.

Letni prihodek osebe, ki je obravnavan v izračunih znaša, 50.000 evrov bruto na leto. V izračunih so upoštevani davčni parametri, ki so stopili v veljavo s 1. 1. 2007. Tako je upoštevana nova dohodninska lestvica, novi odstotki davka na izplačane plače in tudi prispevki za socialno varnost s svojimi zadnjimi spremembami. Prispevki so se sicer zadnjič spremenili leta 2002. Glede na višino letnega dohodka pomeni, da le-ta pade v najvišji dohodninski razred oziroma je obdavčen po najvišji dohodninski stopnji. V izračunih niso upoštevane akontacije dohodnine. Rezultati so tako dokončni glede plačil različnih davkov in prispevkov. Izračune sem pripravila s pomočjo izračunov na spletnem portalu Računovodja.com in Swtools.si. Pri družbi z omejeno odgovornostjo oziroma pri samostojnem podjetniku nisem upoštevala drugih olajšav, na primer investicije ali vzdrževane

družinske člane ob koncu leta, predpostavljala pa sem, da ima delujoče podjetje s konstantnim dobičkom. Prav tako sem predpostavljala, da navedene osebe niso dobivale drugih dohodkov, razen že navedenih pod določenimi primeri. Izračuni osvetljujejo primerjavo s strani posameznika in mu predlagajo, kaj se mu bolj splača. Odgovarjajo na vprašanje, kaj pomeni biti zaposlen in dobiti zaslužek v tolikšnem znesku, če je ta oseba lastnik družbe z omejeno odgovornostjo in si izplačuje plačo v višini minimalne pokojninske osnove in razliko v drugi obliki ali samostojni podjetnik z vnaprej določenimi prispevki, izplačilo prek študentskega servisa, v obliki avtorskega honorarja ali pogodbenega dela, ki sledijo v nadaljevanju. Izračuni so pripravljeni na letni ravni. Med izračuni plač in samostojnim podjetnikom občutnih razlik sicer ne pričakujem, razen razlike zaradi davka na izplačane plače. Vezni člen bi lahko bilo pogodbeno delo. Prav tako ne pričakujem velikih odstopanj med avtorskim honorarjem ter študentskim delom, saj te oblike izplačil niso tako obremenjene s prispevki za socialno varnost. Med njimi so možne razlike zaradi zaokroževanj in, kot že rečeno, zaradi določenih prispevkov. Pričakujem pa razlike med prvo in drugo skupino, ki sta bili navedeni.

1 EFEKTIVNA DAVČNA STOPNJA

V davčnem sistemu in ekonomiji je davčna stopnja opisana kot breme, ki je navadno izraženo v odstotkih, po katerih sta nek posel ali oseba obdavčena (Economics, 2007). Obstaja več različnih davčnih stopenj:

Zakonska davčna stopnja – je zakonsko določena, zavezanec ali podjetje jo morata plačati. Glede na višino obdavčljivega dohodka je lahko različna, na primer pri dohodnini, medtem ko sta lahko pri davku na dodano vrednost ena ali dve stopnji, odvisno od narave proizvoda oziroma storitve (Investorwords, 2007).

Povprečna davčna stopnja – je razmerje med zneskom plačanih davkov in prispevkov ter obdavčljivim dohodkom v povprečju glede na celoto (Investorwords, 2007).

Mejna davčna stopnja – pove nam, koliko posameznik ali podjetje dodatno plačata davkov oziroma prispevkov na zadnjo dodano denarno enoto. Mejna davčna stopnja je povezana z lestvicami oziroma mejami. Je najvišja stopnja, ki jo mora plačati posameznik na svoj obdavčljivi prihodek, in stopnja, po kateri je njegova nadaljnja denarna enota prihodka obdavčena. To ni davčna stopnja za celoten prihodek, ampak samo za zadnjo denarno enoto (Fool, 2007).

Efektivna davčna stopnja (v nadaljevanju EDS) je podana z izrazom:

EDS = celotni plačani davki in prispevki/dohodek pred obdavčitvijo

Celotni plačani davki predstavljajo algebrajsko vsoto vseh davkov (predznak +) in vseh negativnih davkov, to so subvencije, dotacije ali socialni transferji (predznak -). Če so

negativni davki, to je subvencije, ki jih prejema podjetje, ali pa socialni transferji, ki jih prejema posameznik, večji od zneska davkov, ki jih plačuje podjetje ali pa posameznik, je efektivna davčna stopnja negativna (Stanovnik, 2004, str. 50).

Omenjena stopnja da jasnejšo sliko in natančnejši odsev, koliko sta posameznik oziroma podjetje obremenjena z davki in prispevki (Teachmefinance, 2007).

Skozi opazovanja efektivne davčne stopnje lahko posameznik ugotovi, kaj se mu bolj splača, ugotovi svoje možnosti, pretehta morebitne posledice in pride do konkretnih odločitev ter zaključkov. Kot pri večini finančnih primerjav je tudi tu zanimiva primerjava med podjetji v isti panogi ali med posamezniki s točno določenimi enakimi predpostavkami (Streetauthority, 2007).

V nadaljevanju je razloženo, da so prispevki oziroma odstotki prispevkov dani, prav tako so dane mejne stopnje oziroma lestvice različnih davkov. Podjetje oziroma posameznik lahko ugotovi, katera možnost je zanj bolj ustrezna. V vseh primerih je višina bruto dohodka enaka, vendar ni rečeno, da posameznik plača enak delež davkov in prispevkov od obdavčljivega dohodka. Poleg različnih stopenj davkov in prispevkov je potrebno upoštevati tudi njihovo morebitno prisotnost in odsotnost ter razlikovati med mejno in efektivno obdavčitvijo, in sicer v primerih, ki so opisani in izračunani v diplomski nalogi.

Naš davčni sistem ima določene davčne lestvice oziroma meje. V nadaljevanju je zapisana nova dohodninska lestvica, ki je stopila v veljavo s 1. 1. 2007. Z naraščanjem prihodka posameznik plača davek po višji davčni stopnji, medtem ko so prispevki vnaprej določeni v odstotkih. Slednji so določeni glede na vrsto izplačila in ne od višine dohodka. Pri dohodnini so samo določeni deli posameznikovega dohodka obdavčeni po davčni stopnji iz prvega, drugega ali tretjega razreda. Dohodninska lestvica je zapisana v Tabeli 1 in 2 na strani 6.

Na podlagi efektivne davčne stopnje posameznik oziroma podjetje ugotovi, kolikšna je njegova dejanska davčna stopnja glede na vse plačane prispevke in davke ter glede na njegov celoten obdavčljiv dohodek. Dohodek se razdeli glede na različnost virov tega celotnega dohodka, saj sta obdavčljivost in višina prispevkov različna glede na njihov vir (Wikipedia, 2007).

Efektivno davčno stopnjo na dohodke od dela predstavlja odstotna razlika med celotnimi plačanimi davki in prispevki od dela ter dohodki od dela pred davki. Višina plačanih davkov in prispevkov se razlikuje glede na obliko izplačila. S povečevanjem bruto dohodka se povečujejo davki in prispevki, posledično se povečuje tudi efektivna davčna stopnja. Davki in prispevki se povečujejo tudi zaradi različnih oblik obdavčevanja in različnih stopenj, saj so različne oblike dohodkov fizičnih oseb različno obdavčene in se od njih plačujejo različni prispevki. V izračunih sem izločila vse oblike subvencij ali zmanjšanih prispevkov, kot so na primer zaposlitev diplomanta ali pa prva zaposlitev za nedoločen čas vsaj za dve leti.

Izračun EDS je pri posameznih primerih pripravljen v obliki razmerja med celotnimi plačanimi davki in prispevki ter stroškom, ki nastane zaradi izplačila 50.000 evrov bruto letnega dohodka.

2 PRIHODKI DRŽAVNEGA PRORAČUNA IN RAZLIČNIH BLAGAJN

S spremenjeno davčno zakonodajo, ki je stopila v veljavo v začetku leta, nam je prinesla nekaj novosti, predvsem nove davčne stopnje. Spremenili so se dohodninski razredi. V letu 2005 je bila v zvezi z davkom na izplačane plače sprejeta politika zniževanja in dokončna odprava slednjega. Od takrat do zdaj se le-ta z vsakim letom zniža, do sedaj že dvakrat. Prispevki iz plač in na plače so se nazadnje spremenili leta 2002, in sicer so se delodajalčevi prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje povišali iz 6,89 na 7,09 odstotka. Od takrat je to edina sprememba kljub dolgoletnim pogovorom med delodajalci, delojemalci, sindikati in tudi državo.

V nadaljevanju sem kratko predstavila glavne akterje, ki bremenijo produkcijski faktor delo in hkrati polnijo državno blagajno, to so: dohodnina, prispevki za socialno varnost in davek na izplačane plače ter posebni davek na določene prejeme.

2.1 Dohodnina

V Sloveniji je bila dohodnina uvedena leta 1991 in predstavlja prvi pomembnejši korak pri davčni reformi v obdobju prehoda. Znatne spremembe pri tem davku so nastopile leta 1994 in so zajele predvsem standardne in nestandardne olajšave, med drugim se je obseg nestandardnih olajšav zmanjšal iz možnih 10 % davčne osnove na vsega 3 %, obseg olajšav za vzdrževanje družinskega člana pa se je povečal. Več o olajšavah tudi v nadaljevanju. Na osnovi odločbe Ustavnega sodišča RS iz leta 1996 so bile določbe zakona, ki se nanašajo na olajšave za vzdrževane družinske člane, v neskladju z ustavo. Preprosto povedano, te olajšave naj bi bile 'preskromne'. Obenem je Ustavno sodišče naložilo Državnemu zboru, da v roku enega leta to neskladnost odpravi. Enoletni rok se je krepko zavlekel in tako je bil novi zakon o dohodnini sprejet šele maja 2004, že kmalu po sprejetju je doživel prve spremembe, posebno velik 'paket' sprememb zakona pa je bil sprejet v decembru 2005. Med njimi je najpomembnejša uvedba cedularne 20% obdavčitve obresti, dividende in kapitalske dobičke. Od 1. 1. 2007 naprej pa velja popolnoma novi zakon o dohodnini, ki je poleg vrste sprememb prinesel tudi novo dohodninsko lestvico z zgolj tremi razredi in najvišjo mejno stopnjo 41 % (Čok, 2007, str. 17).

Po novem Zakonu o dohodnini (v nadaljevanju ZDoh-2) viri dohodnine ostajajo enaki, in sicer (ZDoh-2, 2006, 18. člen):

1. dohodek iz zaposlitve,
2. dohodek iz dejavnosti,
3. dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti,
4. dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice,
5. dohodek iz kapitala,
6. drugi dohodki.

Zavezanec ali zavezanka za dohodnino je fizična oseba, rezident ali nerezident Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS). Zaradi razlikovanja je pomembno, kdo je rezident oziroma nerezident, saj so rezidenti obdavčeni po načelu svetovnega dohodka, nerezidenti pa po načelu vira dohodka. Pri slednjih je obdavčen samo dohodek, ki ga ustvarijo v RS. Zavezani so za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir dohodka v RS. Rezident je zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v RS, in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije.

Zavezanec je rezident Slovenije v kateremkoli času v davčnem letu, če v tem času izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev (ZDoh-2, 2006, 6. člen):

1. ima uradno prijavljeno stalno prebivališče v Sloveniji;
2. biva izven Slovenije zaradi zaposlitve v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec z diplomatskim ali konzularnim statusom, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član takega javnega uslužbenca in prebiva s to osebo;
3. je bil rezident Slovenije v kateremkoli obdobju preteklega ali tekočega leta in biva izven Slovenije zaradi zaposlitve:
 - a) v diplomatskem predstavništvu, konzulatu, mednarodni misiji Republike Slovenije ali stalnem predstavništvu Republike Slovenije pri Evropski uniji, kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji, brez diplomatskega ali konzularnega statusa;
 - b) kot javni uslužbenec ali funkcionar v državnem organu ali organu lokalne skupnosti, in sicer v državi, ki na podlagi vzajemnosti takega uslužbenca ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, ali je zakonec, ki ni zaposlen in ne opravlja dejavnosti, ali vzdrževan otrok takega uslužbenca in prebiva s to osebo;
4. ima svoje običajno bivališče ali središče svojih osebnih in ekonomskih interesov v Sloveniji, ali
5. je v kateremkoli času v davčnem letu prisoten v Sloveniji skupno več kot 183 dni.

Ne glede na 6. člen tega zakona, je zavezanec nerezident, če izpolnjuje katerega od naslednjih pogojev (ZDoh-2, 2006, 7. člen):

1. opravlja delo kot oseba z diplomatskim ali konzularnim statusom v Sloveniji v diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji skupine tujih držav ali tuje države, ali je zakonec ali vzdrževani družinski član take osebe in prebiva s to osebo, če ni slovenski državljan;
2. bi postal rezident samo zaradi opravljanja dela kot funkcionar, strokovnjak ali uslužbenec mednarodne organizacije, če ni slovenski državljan;
3. bi postal rezident samo zaradi zaposlitve:
 - a) diplomatskem predstavništvu, konzulatu ali mednarodni misiji tuje države v Sloveniji kot javni uslužbenec v tehnični ali administrativni funkciji brez diplomatskega ali konzularnega statusa in ni slovenski državljan;
 - b) kot uslužbenec tuje države v Sloveniji v funkciji, ki ni diplomatska, konzularna ali mednarodna, pod pogojem, da ta tuja država na podlagi vzajemnosti podobnega uslužbenca Republike Slovenije ne šteje za svojega rezidenta;
 - c) kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropskem monetarnem institutu ali Evropski investicijski banki, v Sloveniji;
4. je fizična oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
 - a) bo bivala v Sloveniji izključno zaradi zaposlitve kot tuj strokovnjak za dela, za katera v Sloveniji ni dovolj ustreznega kadra,
 - b) ni bila rezident v kateremkoli času petih let pred prihodom v Slovenijo,
 - c) ni lastnik nepremičnine v Sloveniji, in
 - d) bo bivala v Sloveniji skupno manj kot 365 dni v dveh zaporednih davčnih letih;
5. je fizična oseba, ki biva v Sloveniji izključno zaradi študija ali zdravljenja.

O izpolnjevanju pogojev iz 4. točke prvega odstavka tega člena odloči pristojni davčni organ in o tem osebi izda pisno potrdilo.

Dohodnina je glavni finančni vir našega sistema javnih financ, poleg davka na dodano vrednost in prispevkov za socialno varnost, ki bodo predstavljeni v nadaljevanju.

Tabela 1: Letna dohodninska lestvica (zneski so v EUR)

Če znaša neto letna davčna osnova		znaša dohodnina
nad	do	
	6.800	16%
6.800	13.600	1.088 + 27% nad 6.800
13.600		2.924 + 41% nad 13.600

Vir: ZDoh-2, 2006

Tabela 2: Mesečna dohodninska lestvica (zneski so v EUR)

Če znaša neto letna davčna osnova		znaša dohodnina
nad	do	
	567	16%
567	1.133	90,67 + 27% nad 567
1.133		243,67 + 41% nad 1.133

Vir: ZDoh-2, 2006, lasten izračun

Formalno lahko celotni potek določanja davčne osnove dohodnine zapišemo takole (Stanovnik, 2004, str. 87):

dohodek, ki je predmet davčne obravnave
 manj
 priznani stroški, ki so nastali ob pridobivanju tega dohodka
 manj
 olajšave (standardne in nestandardne)
 je enako
 davčna osnova.

Letna davčna osnova od dohodkov rezidenta, pridobljenih v davčnem letu, je vsota davčnih osnov od dohodka iz zaposlitve, dohodka iz dejavnosti, dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, dohodka iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter drugih dohodkov, vključno s povečanji in zmanjšanji, določenimi pri posamezni vrsti dohodka.

Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v tretjem in četrtem odstavku 48. člena ZDoh-2, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, določene v 56. členu tega zakona, vendar največ do višine vsote davčnih osnov.

Olajšave so v zgoraj zapisani formuli mišljene kot odbitki pred obdavčljivo osnovo. Pri tem lahko omenim, da so olajšave lahko tudi v obliki znižanja davka in to pride v poštev šele po izračunu davčne obveznosti. Poleg teh dveh oblik obstaja še tretja, to je 0-odstotna stopnja v prvem davčnem razredu dohodnine. V Sloveniji poznamo dve osnovni skupini olajšav:

- **Standardne olajšave.** To so olajšave, ki niso odvisne od izdatkov davkoplačevalca in so dostopne vsem osebam, ki izpolnjujejo določene pogoje. Naš sistem dohodnine (tudi zadnja verzija, ki je stopila v veljavo s 1. 1. 2007) pozna kar nekaj takšnih olajšav, ki jim rečemo tudi kategorialne olajšave (Stanovnik, 2004, str. 89).

Med te spada tako imenovana letna splošna osebna olajšava¹, ki je dostopna vsakemu zavezancu in je še vedno predvidena kot zmanjšanje davčne osnove. Še vedno se ta zavezancu

¹ Splošna osebna olajšava v letu 2007 znaša 2.800 EUR letno oziroma 233,33 EUR mesečno.

prizna le pod pogojem, da drug zavezanec zanj ni uveljavljal posebne olajšave za vzdrževanega družinskega člana.

Ohranja se olajšava za invalide s 100-odstotno telesno okvaro in pravico do tuje nege in pomoči, ki znaša 14.971 evrov.

Ohranja se tako imenovana seniorska olajšava za zavezance po 65. letu starosti v znesku 1.205 evrov.

Zmanjšanje dohodnine, se prizna prejemnikom pokojnine iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, prejemnikom nadomestil iz obveznega invalidskega zavarovanja in prejemnikom priznavalnin. Prizna se jim davčna olajšava v obliki znižanja davčne obveznosti v višini 13,5 odstotka odmerjenega prejema.

Ohranja se posebna osebna olajšava aktivnim zavezancem, in sicer samozaposlenim v kulturi in samostojnim novinarjem. Prizna se jim pod pogojem, da so vpisani v ustrezen 'razvid', in sicer v obliki zmanjšanja davčne osnove višini 15 odstotkov prihodkov na leto do zneska 25.000 evrov prihodkov. Če torej zavezanec ustvari 40.000 letnih prihodkov, se mu prizna znižanje davčne osnove v višini 3.750 evrov (15 % od 25.000 evrov).

Posebna osebna olajšava za tako imenovano študentsko delo se prizna rezidentu, ki ima status dijaka ali študenta, do dopolnjenega 26. leta starosti in tudi osebi, ki je starejša od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in to za dodiplomski študij za največ šest let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa. Dodatna olajšava je določena v znesku, ki je enak znesku splošne olajšave (to je 2.800 evrov na leto). Olajšava se prizna samo, če ima rezident študent/dijak dohodek iz naslova opravljanja začasnega ali občasnega dela na podlagi napotnice pooblaščene organizacije, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijaku in študentu v skladu s predpisi s področja zaposlovanja. Bistvena novost je, da navedena olajšava ni več pogojena z višino doseženega dohodka (do sedaj se je olajšava priznala le, če letni dohodki niso presegli 1.600.000 tolarjev).

Sistem uveljavljanja in priznavanja olajšav za vzdrževane družinske člane ostaja večinoma enak. Za vzdrževanega otroka se olajšava prizna v višini 2.066 evrov na leto. Navedena olajšava se povečuje za vsakega naslednjega otroka in se do petega otroka povečuje za vedno večje zneske (za drugega otroka za 180 evrov, za tretjega za 1.680 evrov, za četrtega za 3.180 evrov in za petega 4.680 evrov), od šestega otroka dalje se povečuje za 1.500 evrov glede na višino olajšave za prejšnjega vzdrževanega otroka. Višja olajšava za otroka se prizna, če gre za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, in sicer v višini 7.486 evrov na leto. Po višini navedeni različni olajšavi za vzdrževanega otroka se medsebojno izključujeta, to pomeni, da olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, ni določena kot dodatna olajšava. Za vsakega drugega vzdrževanega družinskega člana, ki ni otrok, pa se prizna olajšava v višini 2.066 evrov na leto.

Za otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo, velja, da ima pravico do dodatka za nego v skladu z zakonom o starševskem varstvu in družinskih prejemkih. Enako velja za otroka, ki ima pravico do dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, po novem pa tudi tisti otrok, ki je v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen (ne glede na starost). Višja olajšava za otroka, ki potrebuje posebno nego, se tako kakor doslej uveljavlja na podlagi odločbe Centra za socialno delo o priznanju dodatka za nego otroka, ki potrebuje posebno nego in varstvo v skladu z zakonom, ki ureja starševsko varstvo in družinske prejemke ali na podlagi odločbe Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije o priznanju dodatka za pomoč in postrežbo v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, po novem pa tudi na podlagi odločbe Centra za socialno delo v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb. Pri tem je v prehodnih in končnih določbah predpisano, da bo za otroka, ki je v skladu s predpisi o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih oseb za delo nezmožen, letna olajšava staršem pripadala tudi po njegovem 18. letu in se jim je priznala že pri odmeri dohodnine za leti 2005 in 2006.

Olajšava za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje se načeloma ne spreminja. Zavezancu, ki zase plačuje premijo prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja (pri čemer mora biti pokojninski načrt odobren in vpisan v poseben register), se prizna olajšava v višini 24 % obveznih prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, vendar največ do zneska 2.390 evrov letno. Če delodajalec in delojemalec oba plačujeta premije za prostovoljno dodatno pokojninsko zavarovanje za zavezanca, ima pri določitvi višine olajšave za plačane premije delodajalec 'prednost'. To pomeni, da če delodajalec vplača 2.000 evrov letno za zavezanca, sam zavezanec pa 1.000 evrov letno, bo zavezanec lahko uveljavljal največ 390 evrov davčne olajšave (2.390 - 2.000) (Čok, 2007, str. 22).

- **Nestandardne olajšave.** To so olajšave, ki so odvisne od dejanskih izdatkov. Vendar se je olajšava za različne namene, ki se je priznavala v višini 2 odstotkov letne davčne osnove zavezanca, in 4-odstotna olajšava za plačane zneske za rešitev stanovanjskega problema s 1. 1. 2007 ukinila.

2.2 Prispevki za socialno varnost

Prispevki za socialno varnost se plačujejo od bruto dohodkov in po obsegu predstavljajo največjo skupino dajatev, ki se steka v državni proračun. Stopnje prispevkov so proporcionalne.

Prispevke za socialno varnost plačujejo zaposleni, zavarovanci, delodajalci, Republika Slovenija, Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje in drugi zavezanci (v

nadaljnjem besedilu: zavezanci) skladno z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Zakon o prispevkih za socialno varnost v nadaljevanju ZPSV, 1996, 2. člen).

V osnovo za obračunavanje prispevkov se poleg bruto plač oziroma zavarovalnih osnov štejejo tudi bruto nadomestila plače za čas odsotnosti z dela v skladu s predpisi o delovnih razmerjih, če ni z zakoni drugače določeno. Zavezanci prispevke za socialno varnost plačujejo tudi od vseh drugih prejemkov iz delovnega razmerja, vključno s stimulacijami in bonitetami. Plačujejo se tudi pri jubilejnih nagradah, odpravninah in solidarnostnih pomočeh ter povračilih stroškov v delu, ki presegajo znesek, ki je določen s predpisom vlade, ter od regresov za letni dopust v delu, ki presega 70 odstotkov povprečne plače predpreteklega meseca zaposlenih v RS. Prispevki se ne plačujejo od odpravnin, izplačanih zaradi prenehanja delovnega razmerja iz operativnih razlogov, ter od premij prostovoljnega dodatnega pokojninskega zavarovanja, ki ne presegajo maksimalnih davčno priznanih stroškov. Zavezanci, ki so v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v Republiki Sloveniji in so bili poslani na delo v tujino, plačujejo prispevke za socialno varnost od plače za enaka dela v Republiki Sloveniji, razen če ni z mednarodnimi pogodbami drugače določeno.

Osnove za plačevanje socialnih prispevkov so (za vse kategorije zavarovancev, razen za kmete, ki so samo zdravstveno zavarovani) enake za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za obvezno zdravstveno zavarovanje, za starševsko varstvo ter prispevek za zaposlovanje. Samozaposleni plačujejo zase obe vrsti prispevkov – delodajalčeve in delojemalčeve.

Prevladujočo ureditev obveznih socialnih prispevkov pa precej zapleta ureditev prispevkov od prenosnih prejemkov, ki jih zagotavljajo javnofinančne institucije: pokojnine, nadomestila nezaposlenim, bolniške nad 30 dni, starševska nadomestila, invalidska nadomestila, nadomestila za vojaške vaje. Te posebnosti so posledice dejstva, da tovrstni prispevki ne krijejo enakih namenov kot prispevki od plač, po drugi strani pa na dajatve vsaj deloma v praksi vpliva tudi finančna tehnika (nesmiselno bi bilo, če bi finančna institucija, ki izplačuje nadomestila, sama sebi plačevala še delodajalčeve prispevke). Praviloma se pri tovrstnih prejemkih ne plačujejo delodajalčevi socialni prispevki, od nadomestil nezaposlenim tudi ne zaposlovalni prispevki, pri invalidskih nadomestilih pa ne pokojninski prispevki. Od vseh takih prenosnih prejemkov se brez izjem obračuna davek kot akontacija dohodnine. Gotovo pa take manj pomembne posebnosti ureditve prispevkov povzročajo veliko tehničnih težav izplačevalcem pri obračunavanju posameznih prispevkov (Čok, 2007, str. 44).

Tabela 3: Stopnje prispevkov za socialno varnost (povprečne stopnje v % od bruto prejemka)

<i>Prispevki za PIZ</i>	24,35
- delojemalci	15,50
- delodajalci	8,85
<i>Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje</i>	13,45
- delojemalci	6,36
- delodajalci	7,09
<i>Prispevek za starševsko varstvo</i>	0,20
- delojemalci	0,10
- delodajalci	0,10
<i>Prispevek za zaposlovanje</i>	0,20
- delojemalci	0,14
- delodajalci	0,06
Skupaj prispevki za socialno varnost	38,20
- delojemalci	22,10
- delodajalci	16,10

Vir: Zakon o prispevkih za socialno varnost, 1996, 2001

V nadaljevanju sem vsako izmed skupin prispevkov na kratko predstavila.

2.2.1 Prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje

Nosilec in izvajalec pokojninskega in invalidskega zavarovanja je Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZPIZ), ki ima status javnega zavoda. Sredstva za uresničevanje pravic iz tega naslova zagotavljajo zavarovanci in delodajalci, za nekatere kategorije zavarovancev pa tudi RS iz svojega proračuna (Čok, 2007, str. 44).

Osnove za plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje so različne (ZPIZ-2, 1999, 207-209 člen):

- Za zaposlene v RS je osnova plača oziroma nadomestilo plače; najnižja osnova je minimalna plača².
- Samozaposleni in kmetje plačujejo prispevke od zavarovalne osnove, ki je določena glede na dosežen dobiček (prihodki predhodnega leta manj odhodki predhodnega leta). Zavarovalne osnove ni moč prosto izbirati, temveč je odvisna od doseženega dobička, ne more pa biti manjša od minimalne letne plače.
- Za osebe, ki prejemajo nadomestilo za čas brezposelnosti, je osnova znesek nadomestila.
- Za osebe, ki so prostovoljno vključene v zavarovanje (to so na primer študentje, osebe, ki skrbijo za otroka ali invalidno osebo, brezposelne osebe, ki niso v evidenci Zavoda za zaposlovanje in podobno), najnižja osnova ne more biti nižja od zajamčene plače³.

² Minimalna plača (od 1. 1. 2007): 521,83 EUR.

³ Zajamčena plača (od 1. 1. 2007): 237,73 EUR.

Prispevne stopnje za pokojninsko in invalidsko zavarovanje so zapisane v Tabeli 3. Vsem podjetjem, zavodom in drugim organizacijam za zaposlovanje invalidov in fizičnim osebam, ki so pri njih v delovnem razmerju, se vsi prispevki po tem zakonu obračunajo in odvedejo na poseben račun ter se uporabljajo za materialni razvoj teh podjetij oziroma organizacij. Ob tem naj omenim, da se prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje plačuje tudi na prejemke na podlagi pogodbe o delu, stopnja pa je 6 odstotkov. Prejemniki teh dohodkov so namreč obvezno zavarovani za invalidnost, telesno okvaro ali smrt, ki je posledica poškodbe pri delu ali poklicne bolezni (člen 27/2, ZPIZ-2, UL, št. 106/99) (Čok, 2007, str. 45).

2.2.2 Prispevki za obvezno zdravstveno zavarovanje

Nosilec obveznega zavarovanja je Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljevanju ZZZS). To zavarovanje obsega zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela ter zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni. Ta sredstva se zagotavljajo s prispevki, ki jih ZZZS-ju plačujejo zavarovanci, delodajalci in drugi z zakonom določeni zavezanci. Ti prispevki se odmerijo od določenih osnov po proporcionalnih stopnjah, razen za primere, za katere se po zakonu plačujejo prispevki v pavšalnih zneskih. Slednji se plačujejo na primer od prejemkov na podlagi pogodbe o delu. Osnove za plačevanje prispevkov za zdravstveno zavarovanje so tako bolj ali manj enake kot osnove za plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Izjema so kmetje, ki se v obveznem zdravstvenem zavarovanju delijo na dve kategoriji. Kot že rečeno so kmetje samo zdravstveno zavarovani (ne pa tudi pokojninsko in invalidsko), plačujejo prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje od katastrskega dohodka kmetijskih in gozdnih zemljišč (ZZVZZ, 2006, 52. člen). Kmetje, ki so pokojninsko in invalidsko zavarovani, pa prispevek za obvezno zdravstveno zavarovanje plačujejo od osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, to je od doseženega dobička (ZPIZ-1, 1999, 209. člen). Osnova ne sme biti nižja od minimalne plače.

Za zavarovanje za primer bolezni in poškodbe izven dela plačujejo osebe v rednem delovnem razmerju, osebe v rednem delovnem razmerju, ki so poslani na delo v tujino, osebe, zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah, ustanovah in predstavništvih, brezposelne osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo oziroma denarno pomoč in to v višini 6,36 odstotka. Delodajalci pa za osebe v rednem delovnem razmerju, osebe v rednem delovnem razmerju, ki so poslani na delo v tujino, osebe, zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah, ustanovah in predstavništvih, Zavod za zaposlovanje za brezposelne osebe, ki prejemajo denarno nadomestilo oziroma denarno pomoč in to v višini 6,56 odstotka.

Medtem ko za zavarovanje za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni plačujejo le delodajalci za delavce v rednem delovnem razmerju, osebe v rednem delovnem razmerju, ki so poslani na delo v tujino, za osebe, zaposlene pri tujih in mednarodnih organizacijah,

ustanovah in predstavništvih; samostojni podjetniki, lastniki zasebnih podjetij, vrhunski športniki in šahisti ter kmetje v višini 0,53 odstotka (Čok, 2006, str. 52-54).

2.2.3 Prispevek za starševsko varstvo

Sredstva za starševsko varstvo se zbirajo s prispevki delodajalca in delojemalca ter se vplačujejo v proračun RS.

Plačujejo ga (Čok, 2007, str. 55):

- delodajalci 0,10 odstotkov in
- zavarovanci, to so vsi zaposleni na območju RS, izvoljeni ali imenovani nosilci oblasti v RS, tujci, ki so zaposleni v RS pri mednarodnih organizacijah ter konzularnih in diplomatskih predstavništvih, samozaposleni, kmetje, vrhunski športniki in šahisti, brezposelni, osebe ki so na prestajanju kazni, osebe, ki prejemajo nadomestilo med začasno zadržanostjo od dela od ZZS ter osebe, ki prejemajo starševsko nadomestilo po stopnji 0,10 odstotka.

2.2.4 Prispevek za zaposlovanje

Sredstva za zavarovanje za brezposelnost (denarna nadomestila in denarna pomoč za čas brezposelnosti) razporeja Zavod za zaposlovanje Republike Slovenije. Sredstva, s katerimi razpolaga, se zagotavljajo delno s prispevki (delavcev iz plač, delodajalcev od izplačanih plač) in se zbirajo neposredno v proračunu RS, delno pa iz ostalih virov republiškega proračuna.

Prispevek za zaposlovanje plačujejo, kot je razvidno iz Tabele 3 na strani 10 (Čok, 2007, str. 58):

- zavarovanci po stopnji 0,14 odstotka in
- delodajalci po stopnji 0,06 odstotka.

2.3 Davek na izplačane plače in posebni davek na določene prejemke

2.3.1 Davek na izplačane plače

Davek plačujejo pravne in fizične osebe, ki izplačujejo plače in so po posebnih zakonih zavezanci za plačevanje prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, obvezno zdravstveno zavarovanje, starševsko varstvo in zaposlovanje. Davka ne plačujejo invalidska podjetja. Davka ne plačujejo tuja diplomatska predstavništva in konzulati, ki delujejo v RS (Zakon o davku na izplačane plače, (v nadaljevanju ZDIP), 2006, 2. člen).

Davek se obračunava in plačuje od bruto plač (ZDIP, 2006, 3. člen). Davek je prihodek proračuna RS. Uveden je bil leta 1996 zaradi primanjkljaja, ki je nastal kot posledica znižanja delodajalčevih prispevkov na bruto plače ter istočasno kot poskus izenačitve položaja delovno intenzivnih panog, kjer so bile plače nižje, z ostalimi panogami (Čok, 2007, str. 61).

Če se plača izplača v več delih, se ob izplačilu zadnjega dela plače ugotovi mesečna višina plače in izvrši obračun davka ter poračun plačanega davka od posameznih delov plače.

Davek se obračunava pred ugotovitvijo dobička. To je proporcionalni davek, katerega stopnje so odvisne od višine dohodka. Obračunava pa se po načelu 'navadne progresije'. Kar pomeni, da kakor hitro osnova preseže mejni znesek, je dohodek v celoti obdavčen z višjo stopnjo.

Tabela 4: Stopnje davka na izplačane plače na podlagi mesečne bruto plače na zaposlenega (vsi zneski so v EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009
do 688,53	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
nad 688,53 do 1.669,17	3,80%	3,00%	2,30%	1,10%	0,00%
nad 1.669,17 do 3.129,69	7,80%	6,30%	4,70%	2,30%	0,00%
nad 3.129,69	14,80%	11,80%	8,90%	4,40%	0,00%

Vir: Preračun iz tolarjev v evre na podlagi Zakona o davku na izplačane plače (ZDIP, 2006).

Zaradi potreb izračunov, je v nadaljevanju zapisana še tabela stopnje davka na izplačane plače na podlagi letne bruto plače na zaposlenega.

Tabela 5: Stopnje davka na izplačane plače na podlagi letne bruto plače na zaposlenega (vsi zneski so v EUR)

	2005	2006	2007	2008	2009
do 8.262,36	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
nad 8.262,36 do 20.030,04	3,80%	3,00%	2,30%	1,10%	0,00%
nad 20.030,04 do 37.556,28	7,80%	6,30%	4,70%	2,30%	0,00%
nad 37.556,28	14,80%	11,80%	8,90%	4,40%	0,00%

Vir: Izračun na podlagi Zakona o davku na izplačane plače (ZDIP, 2006).

Z novelo zakona o spremembah Zakona o davku na izplačane plače iz novembra 2005 se bo z letom 2009 le-ta prenehal obračunavati in plačevati, ki v veljavnem sistemu še vedno pomeni precejšnjo obremenitev dela. Nova rešitev v obdobju treh let zniža stopnje davka na izplačane plače, kar pomeni, da se že znižuje obdavčitev plač in s tem stroški dela za vse plače, ki so višje od 688,53 evrov. Tako so se v letu 2006 stopnje davka na izplačane plače znižale za 20 odstotkov, v letu 2007 za nadaljnjih 20 odstotkov ter v letu 2008 še za 30 odstotkov. S 1. 1. 2009 obveznost plačevanja davka na izplačane plače preneha.

2.3.2 Posebni davek na določene prejemke

Posebni davek na določene prejemke (za opravljene storitve na podlagi podjemne pogodbe) je bil uveden leta 1993 zaradi prejšnje prenizke skupne obdavčitve takih prejemkov v primerjavi s plačami iz rednega delovnega razmerja. Zaradi prenizke obdavčitve je bila taka oblika zaposlitve pred uvedbo omenjenega davka zelo razširjena. Spremembe je doživel leta 2004.

Davek plačujejo pravne osebe in zasebniki, ki opravljajo dejavnost in izplačujejo določene prejemke na podlagi pogodbe o delu. Osnova za obračun in plačilo davka je vsako posamezno bruto izplačilo fizični osebi za opravljeno storitev na podlagi pogodbe o delu ter vsa povračila stroškov, ki jih je fizična oseba prejela v zvezi z opravljanjem storitve. Za izplačila za opravljeno storitev se ne štejejo:

1. plačila fizičnim osebam, ki opravljajo funkcije na podlagi imenovanja državnega zbora ali upravnega organa;
2. izplačilo nagrad in povračil stroškov fizični osebi, ki prostovoljno oziroma na podlagi vabila ali poziva sodeluje v ljubiteljskih, humanitarnih in podobnih dejavnostih ter v strankarskih ali sindikalnih dejavnostih, pod pogojem, da izplačila nagrad ne presegajo 625 EUR letno;
3. izplačila fizični osebi, ki opravi storitev na podlagi napotitve upravnega organa ter
4. izplačila fizični osebi na podlagi napotitve oziroma poziva na določeno opravilo s strani državnega organa
5. plačila za uporabo avtorskega dela.

Ne glede na to, pa se davek ne plačuje (Zakon o posebnem davku na določene prejemke, v nadaljevanju ZPDDP, 1993, 4. člen):

1. od izplačil za začasno ali občasno opravljanje dela učencev ali študentov, prejetih preko študentskih in mladinskih organizacij, ki opravljajo dejavnost posredovanja dela na podlagi pogodbe o koncesiji;
2. od izplačil za začasno ali občasno nego oziroma pomoč invalidom, ki jih fizičnim osebam izplačujejo invalidske organizacije;
3. od izplačil za spravilo pridelkov ali ulova v okviru sezonskih del na področju hmeljarstva, sadjarstva in vinogradništva, ki jih fizičnim osebam izplačujejo pravne osebe in zasebniki, registrirani za opravljanje posamezne dejavnosti;
4. od izplačil pri sezonskem tradicionalnem izlovu cipljev in drugih rib, ki se pojavijo hkrati z njimi, ki jih fizičnim osebam izplačuje koncesionar, registriran za opravljanje navedenih dejavnosti.

Davek se plačuje po 25-odstotni stopnji in je prihodek proračuna RS.

3 VRSTE DOHODKOV

Že v poglavju Dohodnina so bile našteje vrste dohodkov. V nadaljevanju sledi kratek opis vsake vrste, ki so razporejene po načinu 18. člena ZDoh-2. Diplomatska naloga je zapisana na podlagi predpostavke, da fizična oseba letno zasluži 50.000 evrov bruto, kar pomeni, da je njen dohodek obdavčen po najvišji dohodninski stopnji.

3.1 Dohodek iz zaposlitve

V dohodek iz zaposlitve se šteje dohodek, prejet na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve. Za zaposlitev se šteje vsako odvisno razmerje pogodbeno razmerje, v katerega vstopa fizična oseba pri opravljanju fizičnega ali intelektualnega dela, vključno z opravljanjem storitev in ustvarjanjem ali izvedbo avtorskega dela, ne glede na čas trajanja (ZDoh-2, 2006, 35. člen).

Za odvisno pogodbeno razmerje se šteje (ZDoh-2, 2006, 35. člen):

1. delovno razmerje in
2. vsako drugo pogodbeno razmerje, ki glede nadzora in navodil v zvezi z opravljanjem dela ali storitev, načina opravljanja dela ali storitev, plačila za opravljeno delo ali storitev, zagotavljanja sredstev in pogojev za opravljanje dela ali storitev in drugih pravic ter odgovornosti fizične osebe in delodajalca kaže na odvisno pogodbeno razmerje med delodajalcem in fizično osebo.

Delodajalec je vsaka oseba, ki izplačuje dohodek iz zaposlitve.

Delojemalec je vsaka fizična oseba, ki opravlja delo ali storitve, ki so že bile omenjene.

Za zaposlitev po tem zakonu se šteje tudi opravljanje dela oziroma storitev prokuristov in direktorjev ter opravljanje funkcije na podlagi imenovanja in izvolitve v državni ali drug organ (ZDoh-2, 2006, 35. člen).

Dohodek iz zaposlitve vključuje vsako izplačilo in boniteto, ki sta povezana z zaposlitvijo. Dohodek iz zaposlitve je dohodek iz delovnega razmerja in dohodek iz drugega pogodbenega razmerja ali razmerja na drugi podlagi (v nadaljnjem besedilu: dohodek iz drugega pogodbenega razmerja) (ZDoh-2, 2006, 36. člen).

Dohodek iz delovnega razmerja vključuje zlasti (ZDoh-2, 2006, 37. člen):

1. plačo, nadomestilo plače in vsako drugo plačilo za opravljeno delo, ki vključuje tudi provizije,
2. regres za letni dopust, jubilejna nagrada, odpravnina, solidarnostna pomoč,

3. povračilo stroškov v zvezi z delom,
4. boniteto, ki jo delodajalec zagotovi v korist delojemalca ali njegovega družinskega člana,
5. nadomestilo, ki ga zagotovi delodajalec na podlagi dogovora z delojemalcem zaradi kateregakoli pogoja v zvezi z zaposlitvijo ali zaradi spremembe v pogojih v zvezi z zaposlitvijo, vsako izplačilo zaradi prenehanja zaposlitve in podobni prejemki,
6. prejemki, prejeti zaradi začasnega neizplačila dohodka iz zaposlitve,
7. nadomestila in druge prejemke, ki so prejeti od delodajalca ali druge osebe, skladno z drugimi predpisi, kot posledica zaposlitve oziroma obveznega zavarovanja za socialno varnost,
8. dohodek na podlagi udeležbe v dobičku, prejet iz delovnega razmerja.

Za dohodek iz delovnega razmerja se štejejo tudi (ZDoh-2, 2006, 37. člen):

1. dohodki, prejeti za vodenje ali vodenje in nadzor poslovnega subjekta, ki je pravna oseba, na podlagi poslovnega razmerja,
2. dohodki izvoljenih ali imenovanih nosilcev funkcij v organih zakonodajne, izvršilne ali sodne oblasti v Sloveniji ali v organih lokalne samouprave, če za to funkcijo prejemajo plačo,
3. dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov,
4. dohodek, prejet za opravljanje malega dela po predpisih, ki urejajo preprečevanje dela in zaposlovanja na črno,
5. nadomestila in drugi dohodki iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja in obveznega zavarovanja za primer brezposelnosti in za starševsko varstvo, ki jih prejmejo fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, kmetje, družbeniki družb in druge osebe, ki niso v delovnem razmerju,
6. plačilo, ki se izplača fizični osebi, ki opravlja dejavnost, kmetu, družbeniku in drugi osebi, ki ni v delovnem razmerju, kot nadomestilo za izgubljeni zaslužek po posebnih predpisih, ki določajo sodelovanje določenih fizičnih oseb pri izvajanju dejavnosti državnega organa ali organa samoupravne lokalne skupnosti, kot je primeroma sodelovanje pri odpravljanju posledic naravnih in drugih nesreč,
7. pokojnine, nadomestila in drugi dohodki iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega) pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb.

Dohodek iz drugega pogodbenega razmerja vključuje vsak posamezni dohodek za opravljeno delo ali storitev. Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek, prejet

za stvaritev avtorskega dela in dohodek za izvedbo avtorskega ali folklornega dela, ne glede na vrsto pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov. Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se ne glede na 35. člen tega zakona šteje tudi dohodek iz opravljenega dela ali storitve, ki ni dohodek iz dejavnosti ali v zvezi z dejavnostjo. Za dohodek iz drugega pogodbenega razmerja se šteje tudi dohodek verskih delavcev iz naslova razmerja z versko skupnostjo, ki nima vseh elementov delovnega razmerja, v višini, ki ga določi Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada), pri čemer dohodek ne sme biti manjši od zneska, ki zagotavlja socialno varnost v Sloveniji in ne večji od zneska minimalne plače v skladu z zakonom, ki ureja minimalno plačo (ZDoh-2, 2006, 38. člen).

Kot je že bilo omenjeno, v nadaljevanju sledijo primeri, podkrepljeni z izračuni. Izračuni efektivne davčne stopnje so narejeni na letni ravni. Oseba tako letno zasluži 50.000 evrov bruto.

3.1.1 Plača

V prvem delu sledi izračun, če bi ta oseba prejela samo plačo, to je 50.000 evrov letno bruto. Na bruto plačo (ali druge oblike prejemkov), ki je plačilo za opravljeno delo, mora delodajalec plačati 16,10 odstotka delodajalčevih prispevkov za socialno varnost, ki so bili uvodoma že predstavljeni. Poleg tega je bruto plača obdavčena še s proporcionalnim davkom na izplačane plače. V tem primeru je celoten dohodek obdavčen po najvišji stopnji, ki sem jo tudi uporabila – 8,90 odstotka. Saj kakor hitro osnova preseže mejni znesek, je v celoti obdavčena z višjo stopnjo. Ko iz bruto plače delojemalec plača še prispevke za socialno varnost v višini 22,10 odstotka, sem dobila delež bruto plače, ki se obdavči z dohodnino.

Tej bruto plači (zmanjšani za delojemalčeve prispevke) se prištejejo ostale vrednosti dohodkov, v tem primeru jih ni in dobimo prvo dohodninsko osnovo. Pred dokončno aplikacijo dohodninske lestvice zavezanec zniža to osnovo še z različnimi standardnimi olajšavami, katerih velikosti so za vse zavezance enake, saj so določene v fiksnih zneskih. Vsak zavezanec ima tako avtomatično pravico do splošne osebne olajšave, ki sem jo uporabila tudi v ostalih v izračunih. Pri izračunih sem uporabljala letno dohodninsko lestvico, ki je stopila v veljavo s 1. 1. 2007.

Primer 1: Izračun plače v višini 50.000 EUR letno

		obremenitve
A2) 8,90% davek na izplačane plače (od A)	-4.450,00 EUR	4.450,00 EUR
A1) 16,10% prispevki delodajalca (od A)	-8.050,00 EUR	8.050,00 EUR
A) bruto plača	50.000,00 EUR	
B) 22,10% prispevki delojemalca (od A)	-11.050,00 EUR	11.050,00 EUR
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	38.950,00 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) 2. osnova za dohodnino (C-Č)	36.150,00 EUR	
E) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
F) dohodnina 41 % nad 13.600 EUR	-9.245,50 EUR	
G) dohodnina skupaj (E+F)	-12.169,50 EUR	12.169,50 EUR
H) neto izplačilo (C-G)	26.780,50 EUR	
I) skupaj prispevki in davki (A2+A1+B+G)		35.719,50 EUR
J) skupni strošek (A2+A1+A)	62.500,00 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$EDS = 35.720/62.500 = 0,5715 = 57,15 \%$$

Ta oseba dejansko ima zaposlitev in je v odvisnem delovnem razmerju. Delodajalec zanjo plača davek na izplačano plačo v višini 4.450 evrov, medtem ko prispevki na plačo znašajo 8.050 evrov. Primerjava je narejena na podlagi sedaj veljavnega davka na izplačane plače, ki pa se zmanjšuje in bo, kot že rečeno, leta 2009 popolnoma izničen. Prispevki iz plače ter dohodnina skupaj znašajo 23.220 evrov. Skupni strošek je tako v višini 62.500 evrov, medtem ko so celotni davki in prispevki 35.720 evrov. Neto izplačilo je 26.781 evrov. EDS za bruto plačo v višini 50.000 evrov tako znaša 57,15 odstotkov. Razmerje med davki in prispevki in skupnim stroškom da EDS in kaže na precejšnjo obremenitev plače v obliki davkov in prispevkov.

3.1.2 Lastnik družbe z omejeno odgovornostjo

V tem primeru gre za lastnika družbe z omejeno odgovornostjo, ki si lahko izplačuje neomejeno visoko plačo. Navzgor je neomejena, navzdol pa omejena. V izračunu sem upoštevala, da si lastnik družbe z omejeno odgovornostjo izplačuje plačo v višini minimalne plače, ki je v tem primeru v višini najnižje pokojninske osnove⁴, ob predpostavki, da v predhodnem letu ni imel izgube. V izračunu ni upoštevana nobena druga olajšava, razen splošne osebne in prav tako, da je lastnik delujočega podjetja. Uporabila sem podatek za mesec januar 2007. Iz naslova plače letno tako znese 8.815,08 evrov bruto. Glede na predpostavko, da oseba zasluži 50.000 evrov, si mora izplačati še razliko 41.184,92 evrov v neki drugi obliki, na primer v obliki dobička družbe. Izračun na podlagi slednjih predpostavk sledi v Primeru 2.

⁴ Najnižja pokojninska osnova (od 1. 1. 2007): 734,59 EUR.

Primer 2: Izračun plače v višini najnižje pokojninske osnove letno skupaj z izplačilom v obliki dobička

		obremenitve
A2) 2,30% davek na izplačane plače (od A)	-202,75 EUR	202,75 EUR
A1) 16,10% prispevki delodajalca (od A)	-1.419,23 EUR	1.419,23 EUR
A) bruto plača	8.815,08 EUR	
B) dobiček	41.184,92 EUR	
C) skupaj bruto prejemek	50.000,00 EUR	
Č) 22,10% prispevki delojemalca (od A)	-1.948,13 EUR	1.948,13 EUR
D) 1. osnova za dohodnino (A-Č)	6.866,95 EUR	
E) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
F) 2. osnova za dohodnino (D-E)	4.066,95 EUR	
G) dohodnina do 6.800 EUR (16 % od F)	-650,71 EUR	
H) 20% dohodnina na dobiček (20 % od (B-J))	-6.177,74 EUR	
I) dohodnina skupaj (G)	-6.828,45 EUR	6.828,45 EUR
J) 25% davek od dohodka (dobička) (od B)	-10.296,23 EUR	10.296,23 EUR
K) neto izplačilo (D-H+B-I)	30.927,19 EUR	
L) skupaj prispevki in davki		20.694,79 EUR
M) skupni strošek (A2+A1+C)	51.621,97 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$EDS = 20.695/51.622 = 0,4009 = 40,09 \%$$

Če gre za udeležbo v obliki dobička, se dobiček, ki je namenjen razdelitvi, všteje v dohodninsko osnovo posameznika oziroma lastnika družbe z omejeno odgovornostjo. Je pa podvržen 20-odstotni cedularni dohodnini na dobiček, več o dobičku iz kapitala v točki 3.5.3. Prav tako je podvržen 25-odstotnemu davku od dohodka pravnih oseb. Preden se ga obdavči z davkom od dohodka, se odšteje znesek dohodnine. Skupni strošek znaša 51.622 evrov, davki in prispevki pa 20.695 evrov. V tem primeru oseba na svoj osebni račun prejme nekoliko več kot v Primeru 1, to je 30.927 evrov. EDS je tako nižja kot v prvem primeru, saj se v tem primeru na dobiček ne obračunavajo prispevki za socialno varnost, prav tako se ne obračunava in plačuje davek na izplačane plače. Efektivna davčna stopnja tako znaša 40,09 odstotka.

3.1.3 Zaposlen pri dveh delodajalcih

V primeru, ko je oseba zaposlena pri dveh delodajalcih, od obeh prejema plačo iz rednega delovnega razmerja. Primer je sicer zastavljen tako, da oseba pri obeh delodajalcih dobiva enako bruto plačo, to je višini 2.100 evrov bruto mesečno, kar skupaj zneso 4.200 evrov mesečno oziroma 25.000 evrov bruto letno pri vsakem od njiju in skupaj natančno 50.000 evrov bruto letno. Vendar se samo pri prvem oziroma glavnem delodajalcu upošteva splošna olajšava za dohodnino, in če delodajalec ni glavni delodajalec zaposlenega, se akontacija dohodnine od dohodka iz delovnega razmerja se izračunava po 25-odstotni stopnji in brez

upoštevanja olajšav. Ampak, kot že rečeno, je izračun pripravljen na podlagi končne višine obveznosti in v izračunu niso upoštevani akontacijski zneski. Izračun sem, kot ostale primere, pripravila na letni ravni in oseba, ki je dobila izplačilo od dveh delodajalcev, plača samo eno dohodnino, prav tako davek na izplačano plačo in ostale prispevke ter davke, ki izhajajo iz takšnega izplačila, saj so zneski končni in ne akontacijski.

Primer 3: Izračun plače v višini 50.000 EUR bruto plače letno, vendar je oseba zaposlena pri dveh delodajalcih

		obremenitve
A2) 4,70% davek na izplačane plače (4,70% od A)	-2.350,00 EUR	2.350,00 EUR
A1) 16,10% prispevki delodajalca (16,10% od A)	-8.050,00 EUR	8.050,00 EUR
A) bruto plača	50.000,00 EUR	
B) 22,10% prispevki delojemalca (22,10% od A)	-11.050,00 EUR	11.050,00 EUR
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	38.950,00 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) 2. osnova za dohodnino (C-Č)	36.150,00 EUR	
E) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
F) dohodnina 41 % nad 13.600 EUR	-9.245,50 EUR	
G) dohodnina skupaj (E+F)	-12.169,50 EUR	12.169,50 EUR
I) neto izplačilo (C-G)	26.780,50 EUR	
J) skupaj prispevki in davki (A2+A1+B+G)		33.619,50 EUR
K) skupni strošek (A2+A1+A)	60.400,00 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$EDS = 33.620/60.400 = 0,5566 = 55,66 \%$$

Pri Primeru 3 je skupni znesek izplačila pri glavnem (prvem) in drugem delodajalcu enak kot v vseh ostalih primerih, dobi namreč znesek v višini 50.000 evrov letne bruto plače. Vendar tu prihaja do razlike, saj zaposleni ni več obdavčen po najvišji stopnji davka na izplačane plače, ne pade namreč več v najvišji razred, medtem ko po dohodninski lestvici tam še vedno je. Višina davka na izplačane plače je tako nižja in je skupaj, pri obeh delodajalcih, v višini 2.350 evrov. Skupni strošek v tem primeru znaša 60.400 evrov ter prispevki in davki v višini 30.620 evrov. V končni fazi oseba prejme 27.781 evrov. EDS je primerljiva ostalim primerom in je v višini 55,66 odstotkov.

3.1.4 Podjemna pogodba

S podjemno pogodbo se podjemnik zavezuje opraviti določen posel, kot je izdelava ali popravilo kakšne stvari, kakšno telesno ali umsko delo in podobno, naročnik pa se zavezuje, da mu bo za to plačal (Obligacijski zakonik, 2001, 619. člen).

Podjemnik je dolžan izvršiti delo po dogovoru in po pravilih posla. Izvršiti ga mora v določenem času, če čas ni določen, pa v času, ki razumno potreben za take posle (Obligacijski zakonik, 2001, 626. člen).

V letu 2007 se pri podjemnih pogodbah davki in prispevki niso spremenili. Še vedno se plačuje 25 odstotkov posebnega davka⁵ na določene prejemke, 6 odstotkov prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, prispevek za zdravstveno varstvo v pavšalnem znesku 2,91 evra in seveda dohodnina od 90-odstotne osnove. To pomeni, da pogodbeno delo oziroma izplačilo na podlagi pogodbenega dela vsebuje 10 odstotne normirane stroške.

Primer 4: Izračun pogodbenega dela v višini 50.000 EUR letno

		obremenitve
A3) 6% prispevki za nesreče pri delu za PIZ (od A)	-3.000,00 EUR	3.000,00 EUR
A2) pavšal prispevki za zdrav. varstvo	-2,91 EUR	2,91 EUR
A1) 25% posebni davek na določene prejemke (od A)	-12.500,00 EUR	12.500,00 EUR
A) bruto prejemek po pogodbi o delu	50.000,00 EUR	
B) 10% normirani stroški (od A)	-5.000,00 EUR	
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	45.000,00 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) 2. osnova za dohodnino (C-Č)	42.200,00 EUR	
E) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
F) dohodnina 41 % nad 13.600 EUR	-11.726,00 EUR	
G) dohodnina skupaj (E+F)	-14.650,00 EUR	14.650,00 EUR
I) neto izplačilo (C-G)	35.350,00 EUR	
J) skupaj prispevki in davki (A3+A2+A1+B+G)		30.152,91 EUR
K) skupni strošek (A3+A2+A1+A)	65.502,91 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$EDS = 30.153/65.503 = 0,4603 = 46,03 \%$$

V izračunu sem upoštevala enkratno izplačilo pogodbenega zneska. Normirani stroški v tem primeru znašajo 5.000 evrov, ki se odštejejo od bruto prejemka. Od zneska, ki sem ga dobila, se izračunava dohodnina na podlagi dohodninske lestvice in je znižana za 10-odstotne normirane stroške. Prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki znaša 3.000 evrov, pa se računa od celotnega bruto zneska, prav tako pavšal in posebni davek. Ta izračun bi bil morda zanimiv zaradi pavšalnega prispevka za nesreče pri delu za zdravstveno varstvo, vendar znaša zanemarljivih 2,91 evrov na eno podjemno pogodbo. V tem primeru pa se celotni znesek 50.000 evrov izplača na eno pogodbo. Poseben davek je v višini 12.500 evrov. Prispevki in davki so skupaj v višini 30.153 evre, skupni strošek pa v višini 65.503 evrov. Prav tako kot v ostalih primerih je upoštevana splošna osebna olajšava v višini 2.800 evrov. Efektivna davčna stopnja v tem primeru znaša že manj kot 46,03 odstotka, tudi zaradi manjše obremenjenosti s prispevki. V tem primeru oseba prejme 35.350 evrov.

⁵ Razlaga posebnega davka je pod točko 2.3.2.

3.1.5 Avtorski honorar

Avtorska dela so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Za avtorska dela veljajo zlasti (ZASP⁶, 2007, 5. člen):

1. govorjena dela, kot npr. govori, pridige, predavanja;
2. pisana dela, kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi;
3. glasbena dela z besedilom ali brez besedila;
4. gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela;
5. koreografska in pantomimska dela;
6. fotografska dela in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju;
7. avdiovizualna dela;
8. likovna dela, kot npr. slike, grafike in kipi;
9. arhitekturna dela, kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture;
10. dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
11. kartografska dela;
12. predstavitve znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične predstavitve in druga dela enake narave).

Višina obdavčitve oziroma način obračuna akontacije dohodnine ter prispevkov je odvisen od razmerja med avtorjem in plačnikom honorarja, in sicer glede na:

1. delovno razmerje

dohodki, ki izhajajo iz avtorskega dela, ustvarjenega iz delovnega razmerja, iz izvedb avtorskih in folklornih del iz delovnega razmerja in dohodki, ki izhajajo iz inovacij, ustvarjenih v delovnem razmerju, ne glede na obliko pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov (ZDoh-2, 2006, 37. člen),

dohodek iz drugega pogodbenega razmerja vključuje vsak posamezni dohodek za opravljeno delo ali storitev; šteje pa se tudi dohodek, prejet za stvaritev avtorskega dela in dohodek za izvedbo avtorskega ali folklornega dela, ne glede na vrsto pogodbe, ki je podlaga za izplačilo navedenih dohodkov (ZDoh-2, 2006, 38. člen);

2. odvisno ali neodvisno pogodbeno razmerje (presoja oziroma ločevanje je odvisno od posameznega primera, kriteriji za opredelitev vrste razmerja so naštetih v 35. členu ZDoh-2).

⁶ Zakon o avtorski in sorodnih pravicah

Posledica vsega tega je, da so načini obračunavanja akontacije dohodnine in izračuna stroškov, ki zmanjšujejo davčno osnovo (normirani stroški), zelo raznoliki. Najpogostejši obliki bosta predstavljeni v nadaljevanju. V obeh primerih je višina normiranih stroškov 10 odstotkov.

Glede na 5. člen ZASP pod avtorski honorar ne pade prav veliko. Kljub temu bom zanemarila to dejstvo in predpostavljam, da oseba, ki prejme avtorski honorar na podlagi izračuna v nadaljevanju, opravlja ravno eno izmed del, ki je navedeno v tem členu.

Plačilo za izvedbo avtorskega dela je na osnovi pogodbe ali naročila, ki določa bruto znesek avtorskega honorarja. Davčna osnova avtorskega honorarja znaša 90 odstotkov njegove bruto vrednosti, saj znašajo normirani stroški 10 odstotkov. Akontacija dohodnine je sicer v višini 25 odstotkov od davčne osnove.

V tem primeru sem predpostavljala, da oseba ne zasluži nič drugega in v nobeni drugi obliki kot samo 50.000 evrov bruto letno v obliki avtorskega honorarja iz drugega pogodbenega razmerja.

Primer 5: Izračun AH iz drugega pogodbenega razmerja v višini 50.000 EUR letno

		obremenitve
A) AH iz drugega pogodbenega razmerja	50.000,00 EUR	
B) 10% normirani stroški (od A)	-5.000,00 EUR	
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	45.000,00 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) 2. osnova za dohodnino (C-Č)	42.200,00 EUR	
E) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
F) dohodnina 41 % od 13.600 EUR	-11.726,00 EUR	
G) dohodnina skupaj (E+F)	-14.650,00 EUR	14.650,00 EUR
H) neto izplačilo (A-G)	35.350,00 EUR	
I) skupaj prispevki in davki (G)		14.650,00 EUR
J) skupni strošek (A)	50.000,00 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$\text{EDS} = 14.650/50.000 = 0,2930 = 29,30 \%$$

Skupni strošek iz tega naslova je točno 50.000 evrov, od tega se plača samo dohodnina v višini 14.650 evrov, kjer je oseba glede na dohodninsko lestvico še vedno obdavčena po najvišji dohodninski stopnji. Ta oseba si mora še vedno sama plačevati prispevke za socialno varnost. Vendar to ni več predmet obravnave te diplomske naloge. Tudi v tem primeru oseba prejme 35.350 evrov, vendar je skupni strošek nižji. Efektivna davčna stopnja v tem primeru znaša samo 29,30 odstotka.

3.1.6 Študentsko delo

Študentsko delo je začasno ali občasno delo, ki ga opravlja študent na podlagi napotnice pooblaščen organizacije, ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, skladno s predpisi s področja zaposlovanja. V davčni zakonodaji ni definicije statusa študenta, ampak je slednja podana v predpisih, ki urejajo srednje in visoko šolstvo. Tako na primer Zakonu o visokem šolstvu (UL RS, št. 67/1993 do 94/2006) določa, da je študent oseba, ki se izobražuje po dodiplomskem ali podiplomskem študijskem programu in se je vpisala na študij na podlagi razpisa za vpis. Prek študentskega servisa lahko delajo dijaki ali študenti – rezidenti in nerezidenti, ki se izobražujejo in imajo veljaven status dijaka oziroma študenta. Do dopolnjenega 26. leta starosti se jim prizna zmanjšanje davčne osnove dohodka za opravljeno začasno delo preko napotnice pooblaščen organizacijo ali Zavoda RS za zaposlovanje v višini splošne olajšave – 2.800 evrov. Ta olajšava se prizna tudi v primeru, ko je študent starejši od 26 let, če se vpiše pred 26. letom, in sicer za dobo 6 let za dodiplomski ali za 4 leta za podiplomski študij. S 1. 1. 2007 ni več posebne olajšave, ki je veljala do sprejema ZDoh-2, v primeru, ko letni obdavčljivi dohodek ni presegal 1.600.000 tolarjev.

Študentski status preneha, če:

- študent diplomira;
- ne diplomira v 12 mesecih po koncu zadnjega semestra;
- se izpiše iz študija;
- se med študijem ne vpiše v naslednji letnik;
- dokonča podiplomski študij ali
- če podiplomskega študija ne dokonča v predpisanem roku.

Skladno s 15. členom ZDoh-2 se v obdavčljive dohodke fizičnih oseb štejejo vsi dohodki, ki z zakonom izrecno niso oproščeni oziroma izvzeti. Dohodki, ki jih prejmejo dijaki in študenti na podlagi napotnice pooblaščen organizacije (v nadaljevanju: napotnica študentskega servisa), ki opravlja dejavnost posredovanja dela dijakom in študentom, so skladno s 35. in 38. členom ZDoh-2 obdavčeni kot dohodki iz drugega pogodbenega razmerja.

V davčno osnovo dohodka iz drugega pogodbenega razmerja (torej tudi dohodkov na podlagi napotnic študentskega servisa) se skladno s 4. odstavkom 41. člena ZDoh-2 všteta vsak posamezen dohodek, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 odstotkov dohodka. Poleg normiranih stroškov pa bodo lahko ob letni napovedi dohodnine uveljavljali tudi dejanske stroške prevoza in nočitve v zvezi z opravljanjem dela ali storitev. Dejanski stroški prevoza in nočitve se priznajo na podlagi dokazil pod pogoji in do višine, ki so določene v Uredbi o višini povračil stroškov v zvezi z delom in drugih dohodkov, ki se ne všttevajo v davčno osnovo (UL RS, št. 140/2006).

Od vsake študentske napotnice se odvaja prispevek za zdravstvo v višini 2,91 evrov, medtem ko se prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje odvaja enkrat letno v višini 7,32

evra. Študent ima lahko tudi stalno napotnico, to pomeni, da se mu prispevek za zdravstvo odvede le dvakrat letno, saj koledarsko leto ne sovпада s šolskim letom.

Dijak oziroma študent lahko skladno s 111. členom ZDoh-2 uveljavlja splošno davčno olajšavo v višini 2.800 evrov pod pogojem, da ga starši v svoji napovedi dohodnine ne uveljavljajo kot vzdrževanega člana. Če pa so starši študenta ali dijaka uveljavljali v svoji dohodninski napovedi kot vzdrževanega družinskega člana, se študentu na podlagi istega člena ZDoh-2 splošna olajšava v višini 2.800 evrov ne prizna.

Poleg splošne olajšave pa se, skladno s 3. odstavkom 113. člena ZDoh-2, rezidentu, ki ima veljaven status dijaka ali študenta, prizna posebna osebna olajšava v višini 2.800 evrov do dopolnjenega 26. leta starosti, za dohodke prejete na podlagi napotnice študentskega servisa. Posebna osebna olajšava se mu prizna pod istimi pogoji kot splošna osebna. To pomeni, da se prizna tudi študentu, ki je starejši od 26 let, če se vpiše na študij do 26. leta starosti, in sicer za dodiplomski študij za dobo največ šestih let od dneva vpisa in za podiplomski študij za največ štiri leta od dneva vpisa.

Dohodki prejete na podlagi napotnice študentskega servisa se všttevajo v letno davčno osnovo davčnega zavezanca. Skladno s 3. odstavkom 267. členom Zakona o davčnem postopku – ZdavP-2 (UL RS, št. 117/2006) (v nadaljevanju ZDavP-2) – davčni organ za davčnega zavezanca sestavi informativni izračun dohodnine, ki se šteje za njegovo davčno napoved. Rok za ugovor zoper informativni izračun je 15 dni od vročitve. Če davčni zavezanec informativnemu izračunu ne ugovarja, postane informativni izračun dohodnine odločba o odmeri dohodnine.

Predpostavke so, da ima veljaven status do 26. leta in ga starši ne uveljavljajo kot vzdrževanega družinskega člana. Predpostavka je tudi, da dijak oziroma študent zasluži 4.200 evrov mesečno bruto. V nadaljevanju je predstavljen izračun, ko študent letno zasluži 50.000 evrov letno. Dohodek dobiva na stalno napotnico. To pomeni dve stalni napotnici, saj se koledarsko leto razteza skozi dve šolski leti.

Organizacije, ki opravljajo dejavnost posredovanja začasnih in občasnih del dijakom in študentom, obračunavajo dodatno koncesijsko dajatev, ki jo tudi nakažejo pristojnemu davčnemu organu.

Primer 6: Izračun izplačila študentu preko študentske napotnice

		obremenitve
A4) 12% koncesijska dajatev (od A)	-6.000,00 EUR	6.000,00 EUR
A3) 2% dodatna koncesijska dajatev (od A)	-1.000,00 EUR	1.000,00 EUR
A2) pavšal prispevek za zdravstvo 2,91 na napotnico	-5,82 EUR	5,82 EUR
A1) prispevek za ZPIZ (enkrat letno)	-7,32 EUR	7,32 EUR
A) dohodek	50.000,00 EUR	
B) 10% normirani stroški (od A)	-5.000,00 EUR	
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	45.000,00 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) posebna osebna olajšava za študente	-2.800,00 EUR	
E) 2. osnova za dohodnino (C-Č-D)	39.400,00 EUR	
F) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
G) dohodnina 41 % od 13.600 EUR	-10.578,00 EUR	
H) dohodnina skupaj (F+G)	-13.502,00 EUR	13.502,00 EUR
I) neto izplačilo (A-H)	36.498,00 EUR	
J) skupaj prispevki in davki (A1+A2+A3+A4+H)		20.515,14 EUR
K) skupni strošek	57.013,14 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$\text{EDS} = 20.515/57.013 = 0,3598 = 35,98 \%$$

Možno je, da študent toliko zasluži v enem koledarskem letu. Skupni strošek v tem primeru znaša 57.013 evrov, prispevki in davki pa 20.515. V tem primeru se na bruto dohodek obračuna še 12-odstotna koncesijska dajatev, ki v tem primeru znaša kar 6.000 evrov. Prav tako 2-odstotna dodatna koncesijska dajatev v višini 1.000 evrov. Njegov celotni dohodek je ne glede na status (je študent) podvržen dohodnini. Sta pa upoštevani dve olajšavi, kot že rečeno, in sicer splošna osebna olajšava in posebna osebna olajšava za študente. Efektivna davčna stopnja je v višini 35,98 odstotka. V višini neto izplačila študent dobi 36.498 evrov letno, po vseh davkih in prispevkih. In še zavarovan je.

3.2 Dohodek iz dejavnosti

Za dohodek iz dejavnosti se šteje dohodek, dosežen z neodvisnim samostojnim opravljanjem dejavnosti, ne glede na namen in rezultat opravljanja dejavnosti. Opravljanje dejavnosti pomeni opravljanje vsake podjetniške, kmetijske ali gozdarske dejavnosti, poklicne dejavnosti ali druge neodvisne samostojne dejavnosti, vključno z izkoriščanjem premoženja in premoženjskih pravic (ZDoh-2, 2006, 46. člen).

Davčna osnova od dohodka iz dejavnosti je dobiček, ki se ugotovi kot razlika med prihodki in odhodki, doseženimi v zvezi z opravljanjem dejavnosti, če ni z ZDoh-2 drugače določeno. Za ugotavljanje prihodkov in odhodkov se uporabljajo predpisi o obdavčitvi dohodkov pravnih oseb, če ni z ZDoh-2 drugače rečeno (ZDoh-2, 2006, 48. člen).

Zavarovalna osnova za samozaposlene in kmete se, kot že rečeno, določi glede na doseženi dobiček zavarovanca na letni ravni v predhodnem letu, v katerem niso upoštevani prispevki za obvezno zavarovanje ter znižanje in povečanje davčne osnove, razen razlike v obrestih, skladno z zakonom, ki ureja dohodnino .

Uvrstitev v zavarovalno osnovo se določi na podlagi zadnje odmerne odločbe o davku iz dejavnosti oziroma zadnjega obračuna akontacije dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti, oziroma zadnje odločbe o odmeri dohodnine in glede na podatke o povprečni oziroma minimalni plači za leto, na katero se nanaša akontacija dohodnine od dohodka, doseženega z opravljanjem dejavnosti. Na podlagi drugega odstavka 9. člena Pravilnika o postopku za razvrščanje v zavarovalne osnove se uvrstitev v zavarovalno osnovo določi na podlagi zadnjega obračuna davka za mesec po mesecu, v katerem je bil obračun davka predložen davčnemu organu. Višina zavarovalnih osnov in način njihovega določanja sta zapisana v Tabeli 5, ki sledi v nadaljevanju.

Predpostavljala sem, da ima samostojni podjetnik konstantni dobiček tako v letu 2005 kot v predhodnem letu, torej v letu 2006. V obravnavanem letu pa 50.000 evrov bruto letnega prihodka. Na podlagi najvišjega razreda iz Tabele 5 pomeni, da je njegova mesečna bruto zavarovalna osnova najvišja, torej 3.343,01 evra. Zaradi tega je njegov dohodek obdavčen po najvišji dohodninski stopnji. V izračunu je upoštevan obračun prispevkov za socialno varnost za zasebnike za januar 2007. V tem primeru je že potrebna dosežena osnova v letu 2006. Kot je zapisano v Tabeli 5. Zavarovalne osnove se sicer mesečno spreminjajo glede na višino povprečne mesečne plače v RS za marec 2007. Hkrati sem predpostavljala, da tudi ob koncu leta nima nobene druge olajšave ne za investicije in tudi ne za morebitne družinske člane, prav tako ne drugih dohodkov, razen navedenih v primeru.

Tabela 5: Prispevki za socialno varnost samozaposlenih 2007

DOSEŽENA OSNOVA V LETU 2005										
		do minimalne plače za leto 2005	od minimalne plače do povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	od povprečne plače do 1,5-kratne povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	od 1,5-kratne do 2-kratne povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	od 2-kratne do 2,5-kratne povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	od 2,5-kratne do 3-kratne povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	od 3-kratne do 3,5-kratne povprečne plače zaposlenih v RS za leto 2005	nad 3,5-kratno povprečno plačo zaposlenih v RS za leto 2005	
v SIT		do 1.435.500	od 1.435.500 do 3.487.620	od 3.327.348 do 4.991.022	od 4.991.022 do 6.654.696	od 6.654.696 do 8.318.370	od 8.318.370 do 9.982.044	od 9.982.044 do 11.645.718	nad 11.645.718	
DOSEŽENA OSNOVA V LETU 2006										
v SIT		do 1.483.460	od 1.483.460 do 3.487.620	od 3.487.620 do 5.231.430	od 5.231.430 do 6.975.240	od 6.975.240 do 8.719.050	od 8.719.050 do 10.462.860	od 10.462.860 do 12.206.670	nad 12.206.670	
Povprečna mesečna plača v RS za november 2006 v EUR	1.392,92									
BRUTO ZAVAROVALNA OSNOVA	STOPNJA	521,83	835,75	1.253,63	1.671,50	2.089,38	2.507,26	2.925,13	3.343,01	
PRISPEVKI ZA PIZ (SKUPAJ)	24,35	127,07	203,51	305,26	407,01	508,76	610,52	712,27	814,02	
prispevki za PIZ (15,50% + 8,85%)	24,35	127,07	203,51	305,26	407,01	508,76	610,52	712,27	814,02	
prispevek za zavarovalno dobo s povečanjem										
PRISPEVKI ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE (SKUPAJ)	13,45	70,19	101,04	168,61	224,82	281,02	337,23	353,67	404,19	
prispevki za zdravstveno zavarovanje (6,36%+0,10%)	12,92	67,42	107,98	161,97	215,96	269,95	323,94	377,93	431,92	
prispevek za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni	0,53	2,77	4,43	6,64	8,86	11,07	13,29	15,50	17,72	
DRUGI PRISPEVKI (SKUPAJ)	0,40	2,09	3,00	4,50	6,02	7,52	10,03	11,70	13,37	
prispevek za starševsko varstvo (0,10%+0,10%)	0,20	1,04	1,67	2,51	3,34	4,18	5,01	5,85	6,69	
prispevek za zaposlovanje (0,14%+0,06%)	0,20	1,04	1,67	2,51	3,34	4,18	5,01	5,85	6,69	
PRISPEVKI SKUPAJ		199,34	307,55	478,37	637,85	797,31	957,77	1.077,64	1.231,58	

Vir: Revija Obrtnik z 209. čelnom ZPIZ-1-UPB4

Primer 7: Izračun dohodka samostojnega podjetnika

		obremenitve
A) dohodek samostojnega podjetnika	50.000,00 EUR	
B) prispevki (max zav. osnova)	-15.324,48 EUR	15.324,48 EUR
C) 1. osnova za dohodnino (A-B)	34.675,52 EUR	
Č) splošna osebna olajšava	-2.800,00 EUR	
D) 2. osnova za dohodnino (C-Č)	31.875,52 EUR	
E) dohodnina do 13.600 EUR	-2.924,00 EUR	
F) dohodnina 41 % od 13.600 EUR	-7.208,62 EUR	
G) dohodnina skupaj (E+F)	-10.132,62 EUR	10.132,62 EUR
H) neto izplačilo (A-B-G)	24.542,90 EUR	
I) skupaj prispevki in davki (B+G)		25.457,10 EUR
K) skupni strošek (A)	50.000,00 EUR	

Vir: Lasten izračun

$$\text{EDS} = 25.457/50.000 = 0,5091 = 50,91 \%$$

Bruto zavarovalna osnova se, kot je že bilo zapisano, mesečno spreminja, vendar sem zaradi lažjega izračuna predpostavljala, da je vseskozi enaka. Samostojni podjetnik si na podlagi bruto zavarovalne osnove obračunava samo prispevke, ki so vnaprej določeni. Vse, kar ima, je njegov dohodek in država zahteva svoje. Zato je njegov celotni dohodek prav tako podvržen dohodnini in ni nikakršna izjema. Le prispevki za socialno varnost so vnaprej določeni. Zelo pomembna razlika, ki izhaja iz te oblike izplačila, je da dohodek samostojnega podjetnika ni podvržen davku na izplačane plače. Dejansko je samostojni podjetnik plačal zase toliko prispevkov, kot če bi imel plačo v višini 3.343,01 evra mesečno. Letno znese tako le 38.250 evrov bruto. Vendar je imel že v začetni predpostavki 50.000 evrov bruto letnega dohodka. Za razliko je moral plačati samo še dohodnino. Skupni strošek, ki ga ima zasebnik sam s seboj, znaša 50.000 evrov, medtem ko davki in prispevki iz tega naslova znašajo 25.457 evrov. Tako je efektivna davčna stopnja primerljiva z ostalimi.

3.3 Dohodek iz osnovne kmetijske dejavnosti

Ne glede na 46. člen ZDoh-2, se za dohodek iz dejavnosti ne šteje dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, določen v III.4. poglavju tega zakona, razen če se davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov. In ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, se letna davčna osnova od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost, ki se nanašajo na socialno varnost zavezanca, ki opravlja kmetijsko ali dopolnilno dejavnost na kmetiji, in jih plačuje kot kmet oziroma član kmečkega gospodarstva, v skladu s predpisi, v višini razlike med obveznimi prispevki za socialno varnost, ki jih zavezanec plačuje iz naslova opravljanja kmetijske in dopolnilne dejavnosti in delom obveznih

prispevkov za socialno varnost iz tega naslova, ki so upoštevani pri izračunu davčne osnove od osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti. Zavezancem, ki ugotavljajo davčno osnovo od dohodkov iz kmetijske in dopolnilne dejavnosti na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, se razlika iz prvega stavka tega odstavka prizna v obračunu akontacije dohodnine od dohodka iz dejavnosti.

Na letni ravni ugotovljena vsota davčnih osnov, ugotovljenih na način, kot je določen v 71. členu tega zakona, vključno z oprostitevami iz 73. člena tega zakona, se zmanjša za obvezne prispevke za socialno varnost iz naslova opravljanja osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, ki se nanašajo na socialno zavarovanje zavezanca, za pristojbine, uvedene s predpisi o gozdovih in za stroške delovanja in vzdrževanja osuševalnih in namakalnih sistemov, določene na podlagi predpisov o kmetijskih zemljiščih.

Če je na letni ravni ugotovljena davčna osnova iz 71. člena tega zakona negativna, se šteje, da je davčna osnova enaka nič.

Letna davčna osnova se ob izpolnjevanju pogojev iz 116. člena tega zakona lahko ugotavlja tudi za rezidente držav članic EU (ZDoh-2, 2006, 109. člen).

Davčna osnova od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti se ugotavlja na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov ali na podlagi dejanskih prihodkov in normiranih odhodkov pod naslednjimi pogoji:

1. da eden od zavezancev za dohodnino od dohodka iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti v okviru kmečkega gospodinjstva, določenega v drugem odstavku 69. člena tega zakona, postane zavezanec za celotno kmetijsko in gozdarsko dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva kot nosilec te dejavnosti, oziroma če se v okviru kmečkega gospodinjstva opravlja tudi druga kmetijska ali dopolnilna dejavnost na kmetiji, kot jo določajo predpisi o kmetijstvu, postane zavezanec za celotno kmetijsko in dopolnilno dejavnost v okviru kmečkega gospodinjstva,
2. da dejavnost iz 1. točke tega odstavka priglasi pri davčnem organu in
3. da se zaveže, da bo dohodek iz dejavnosti na izbran način ugotavljal najmanj pet davčnih let.

V davčno osnovo kmetijske in gozdarske dejavnosti se vštevata tudi katastrski dohodek ter plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike (subvencije) in iz naslova državne pomoči (Čok, 2007, str. 17).

Ne glede na 46. člen tega zakona, se za dohodek iz dejavnosti ne šteje dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice, določen v III.5. poglavju tega zakona, če ga ne dosega fizična oseba v okviru svojega organiziranega podjetja oziroma organizirane dejavnosti (ZDoh-2, 2006, 47. člen).

3.4 Dohodek iz oddajana premoženja v najem in iz premoženjske pravice

Dohodek po tem poglavju vključuje:

1. dohodek iz oddajanja premoženja v najem in
2. dohodek iz prenosa premoženjske pravice.

Določbe tega poglavja ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po III.3. poglavju tega zakona (ZDoh-2, 2006, 74. člen).

3.4.1 Dohodek iz oddajanja premoženja v najem

Dohodek iz oddajanja premoženja v najem po tem poglavju je dohodek, dosežen z oddajanjem nepremičnin in premičnin (v nadaljnjem besedilu premoženja) v najem.

Za oddajanje premoženja v najem po prvem odstavku tega člena se šteje:

1. vsako oddajanje premoženja na podlagi pogodbe ali na drugi pravni podlagi, s katerim najemodajalec prepusti najemniku določeno premoženje v uporabo ali mu prepusti pravico do uporabe premoženja, najemnik pa mu je zato dolžan plačati ustrezno najemnino ali drugo nadomestilo;
2. drugi primeri uporabe premoženja, kadar tisti, katerega premoženje uporablja nekdo drug ali ima pravico do uporabe premoženja nekdo drug ali ima nekdo drug pravico, da od njega zahteva opustitev določenih dejanj, ki bi jih imel sicer pravico izvrševati na svojem premoženju, prejme ustrezno nadomestilo, če ni s tem zakonom drugače določeno.

Kot dohodek iz oddajanja premoženja v najem se obdavčuje najemnina in druga nadomestila v zvezi z oddajanjem premoženja v najem, ki vključujejo zlasti (ZDoh-2, 2006, 75. člen):

1. obveznosti in storitve, za katere se je zavezal ali jih je opravil najemnik, razen obratovalnih stroškov, ki jih za najeto premoženje plačuje najemnik;
2. premije, nadomestila, odškodnine in podobne dohodke, ki ne predstavljajo dohodka iz 1. točke tega odstavka.

Dohodnine se ne plačuje od (ZDoh-2, 2006, 76. člen):

1. dohodka iz oddajanja premičnin v najem, razen od dohodka iz oddajanja opreme, bivalnika in prevoznega sredstva v najem,
2. materialnih vlaganj najemnika, ki ohranjajo uporabno vrednost kmetijskega ali gozdnega zemljišča,
3. dohodka preživljanca po pogodbi o dosmrtnem preživljanju,
4. dohodka za odstop prostora za izvedbo volitev ali referendumov na državni ali lokalni ravni, izvedenih v skladu z zakonom, če dohodek ne presega 42 eurov.

Davčna osnova je dohodek iz oddajanja premoženja v najem, zmanjšan za normirane stroške v višini 40 odstotkov od dohodka, doseženega z oddajanjem premoženja v najem.

Ne glede na prvi odstavek tega člena, lahko zavezanec namesto normiranih stroškov uveljavlja dejanske stroške vzdrževanja premoženja, ki ohranja uporabno vrednost premoženja (v nadaljnjem besedilu dejanski stroški vzdrževanja), če jih v času oddajanja premoženja v najem za navedeno premoženje plačuje sam. Dejanski stroški vzdrževanja se priznajo na podlagi računov.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, je davčna osnova od dohodka, ki ga zavezanec doseže z oddajanjem kmetijskega ali gozdnega zemljišča v najem, dosežen dohodek.

Ne glede na prvi in drugi odstavek tega člena, je davčna osnova od dohodka, ki ga najemnik doseže z oddajanjem premoženja v podnajem, dohodek, dosežen na podlagi podnajema, zmanjšan za najemnino in drugo nadomestilo, ki ga navedeni najemnik plačuje za najem tega premoženja.

Davčna osnova se pri vzajemnem oddajanju premoženja v najem določi za vsako stran posebej, in sicer glede na primerljivo tržno ceno najemnine od premoženja, ki ga fizična oseba odda v najem, upošteva stroške po prvem in drugem odstavku tega člena.

Zavezanec lahko kot dejanske stroške vzdrževanja iz drugega odstavka tega člena uveljavlja tudi dejansko porabljeni sredstva rezervnega sklada za vzdrževanje večstanovanjske stavbe. Zavezancu se prizna znesek njemu pripisanih porabljenih sredstev rezervnega sklada, ki so bila vplačana v zvezi z nepremičnino, oddano v najem, in sicer na podlagi obvestila upravnika, ki nastale stroške vzdrževanja porazdeli med etažne lastnike po vnaprej določenih kriterijih in sestavi razdelilnik oziroma obračun teh stroškov (ZDoh-2, 2006, 77. člen).

3.4.2 Dohodek iz prenosa premoženjske pravice

Dohodek iz prenosa premoženjske pravice po tem poglavju vključuje dohodek, dosežen z odstopom uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopom pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja:

1. materialne avtorske pravice in materialne pravice izvajalca,
2. izuma, videza izdelka, znaka razlikovanja, tehnične izboljšave, načrta, formule, postopka, podobne pravice oziroma podobnega premoženja in informacij glede industrijskih, komercialnih ali znanstvenih izkušenj, ne glede na to, ali so zavarovani po zakonu,
3. osebna imena, psevdonima ali podobe,

na podlagi pogodbe ali drugi pravni podlagi, po kateri imetnik premoženjske pravice za njen prenos prejme določeno nadomestilo.

Kot dohodek iz prenosa premoženjske pravice se po tem poglavju obdavčuje vsak dohodek, prejet kot nadomestilo za prenos premoženjske pravice, ki vključuje zlasti nadomestilo za uporabo, izkoriščanje ali odstop pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja premoženjske pravice (ZDoh-2, 2006, 78. člen).

Davčna osnova je dohodek iz prenosa premoženjske pravice, zmanjšan za normirane stroške v višini 10 odstotkov od dohodka, doseženega s prenosom premoženjske pravice.

Stroški iz prejšnjega odstavka tega člena se ne priznajo (ZDoh-2, 2006, 79. člen):

1. imetniku premoženjske pravice, ki ni avtor, izvajalec, izumitelj ali druga oseba, ki ustvari predmet premoženjske pravice,
2. v primeru odstopa uporabe oziroma izkoriščanja ali odstopa pravice do uporabe oziroma pravice do izkoriščanja osebna imena, psevdonima ali podobe.

3.5 Dohodek iz kapitala

Dohodek iz kapitala po tem poglavju vključuje:

1. obresti
2. dividende, in
3. dobiček iz kapitala.

Določbe tega poglavja ne vplivajo na davčno obveznost zavezanca po III.3. poglavju tega zakona, če ni s tem zakonom drugače določeno (ZDoh-2, 2006, 80. člen).

3.5.1 Obresti

Obresti po tem poglavju so obresti od posojil, obresti od dolžniških vrednostnih papirjev, obresti od denarnih depozitov pri bankah in hranilnicah ter drugih podobnih finančnih terjatev do dolžnikov, dohodek iz oddajanja v finančni najem, dohodek iz življenjskega zavarovanja ter dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve prihodkov vzajemnega sklada v obliki obresti.

Kot obresti se po tem poglavju obdavčuje vsako nadomestilo, ki ne predstavlja vračila glavnice iz finančno dolžniškega razmerja, vključno z nadomestili za tveganje ali za zmanjšanje vrednosti glavnice iz finančno dolžniškega razmerja zaradi inflacije, če ni s tem zakonom drugače določeno. Kot obresti se obdavčujejo tudi diskonti, bonusi, premije in podobni dohodki iz finančno dolžniškega razmerja ali dogovora, ki se nanaša na finančno dolžniško razmerje (ZDoh-2, 2006, 81. člen).

Obresti iz določenih naslovov niso obdavčene, to je za njih velja oprostitev. Še pomembneje pa je to, da se obresti od denarnih depozitov ne obdavčijo, če ne presegajo zneska 1.000 evrov (to je neobdavčen del obresti) (Čok, 2007, str. 20).

Za dohodek iz življenjskega zavarovanja iz prvega odstavka tega člena se šteje tudi dohodek iz dodatnega pokojninskega zavarovanja, sklenjenega po pokojninskem načrtu, ki ni vpisan v poseben register, in dohodek iz prostovoljnega pokojninskega zavarovanja.

Za dolžniške vrednostne papirje iz prvega odstavka tega člena se štejejo tudi zamenljivi dolžniški vrednostni papirji (ZDoh-2, 2006, 81. člen).

3.5.2 Dividende

Dividende po tem poglavju so dividende in drugi dohodki, doseženi na podlagi lastniškega deleža.

Za lastniški delež po prvem odstavku tega člena se šteje vsak delež, ki ga ima fizična oseba (v nadaljnjem besedilu: imetnik deleža) na podlagi vloženih sredstev v gospodarski družbi, zadrugi in drugih oblikah organiziranja, vključno s premoženjskim vložkom tihega družbenika v podjetje nosilca tihe družbe in premoženjskim vložkom fizične osebe v katerokoli drugo obliko organiziranja, ki ima pretežno naravo lastniškega kapitala (v nadaljnjem besedilu plačnik).

Kot dividenda se po tem poglavju obdavčuje vsaka razdelitev dohodka imetniku deleža iz premoženja plačnika oziroma povezane osebe (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika na podlagi njegovega lastniškega deleža v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža, vključno z razdelitvijo v obliki delnic ali zamenljivih obveznic ter pripisom dobička kapitalskemu deležu družbenika.

Kot dividende se po tem poglavju obdavčuje tudi:

1. prikrito izplačilo dobička, določeno v zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb;
2. dobiček, ki se razdeli v zvezi z dolžniškimi vrednostnimi papirji, ki zagotavljajo udeležbo v dobičku plačnika;

dohodek, ki ga zavezanec doseže na podlagi delitve čistega dobička vzajemnega sklada ali delitve prihodkov vzajemnega sklada, ki niso zajeti z 81. členom tega zakona (ZDoh-2, 2006, 90. člen).

3.5.3 Dobiček iz kapitala

Dobiček iz kapitala je dobiček, dosežen z odsvojitvijo kapitala.

Ni pa vsak kapitalski dobiček obdavčen z dohodnino; obdavčitev je odvisna od oblike kapitala in od časa, ki je preteklo od pridobitve kapitala (Čok, 2007, str. 18).

Za kapital po tem poglavju se štejejo:

1. nepremičnina, ne glede na to, ali je bila odsvojena v spremenjenem ali nespremenjenem stanju;
2. vrednostni papirji in deleži v gospodarskih družbah, zadrugah in drugih oblikah organiziranja;
3. investicijski kuponi.

Za odsvojitve kapitala po tem poglavju se šteje vsaka odsvojitve kapitala ali dela kapitala, kot je zlasti prodaja kapitala, dajanje kapitala v dar, zamenjava kapitala, unovčitev investicijskega kupona, izplačilo sorazmernega dela likvidacijske mase v primeru likvidacije vzajemnega sklada, izplačilo lastniškega deleža v primeru prenehanja gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izplačilo lastniškega deleža v primeru zmanjšanja lastniškega kapitala gospodarske družbe, zadruga ali druge oblike organiziranja, izstopa ali izključitve ter drugi primeri izplačila lastniškega deleža, izplačanega v denarju ali v naravi, če ni s tem zakonom drugače določeno (ZDoh-2, 2006, 94. člen).

Davčna osnova od dobička iz kapitala je razlika med vrednostjo kapitala ob odsvojitvi in vrednostjo kapitala ob pridobitvi. Zakon natančno določa, kaj je razumljeno pod tema dvema

pojmom. Začetna cedularna davčna stopnja 20% se znižuje za četrtno za vsakih dopoljenih pet let lastništva kapitala. Izjema so stanovanja, v katerih ima zavezanec stalno bivališče (Čok, 2007, str. 20).

Delno izplačilo v obliki dobička je že upoštevano pri lastniku družbe z omejeno odgovornostjo v Primeru 2.

3.6 Drugi dohodki

Drugi dohodki so vsi dohodki, ki se v skladu s tem zakonom ne štejejo za dohodke fizične osebe iz 1. do 5. točke 18. člena ZDoh-2.

Za druge dohodke po tem zakonu se ne štejejo dohodki iz 19. do vključno 32. člena tega zakona in dohodki, ki so v skladu s tem zakonom oproščeni plačila dohodnine ali se ne všttevajo v davčno osnovo.

Drugi dohodki vključujejo (ZDoh-2, 2006, 105. člen):

1. nagrade;
2. darila;
3. dobitke v nagradnih igrah;
4. priznavalnine po zakonu o republiških priznavalninah in zakonu o uresničevanju javnega interesa na področju kulture;
5. kadrovske in druge štipendije;
6. družinske invalidnine in družinski dodatek po zakonu o vojnih invalidih;
7. nadomestila, prejeta v zvezi z ustanovitvijo ali obremenitvijo pravice in drugi dohodki, doseženi s prenosom oziroma odstopom pravice na premoženju, ki je prenosljiva in katere vrednost je mogoče izraziti v denarju;
8. aro, ki jo je prejel zavezanec ob sklenitvi pogodbe in ki je ne vrne stranki, ki ni izpolnila pogodbe, razen are, ki jo zavezanec zadrži v zvezi z opravljanjem dejavnosti, kot je določena v 46. členu tega zakona;
9. izplačila odkupne vrednosti v skladu z zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju in zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb;
10. vsako nadomestilo, ki ga imetnik deleža prejme na podlagi lastniškega deleža iz 90. člena tega zakona v plačniku, ki ne predstavlja zmanjšanja njegovega lastniškega deleža; za nadomestilo se šteje vsak proizvod, storitev ali druga ugodnost, ki jo imetniku deleža ali njegovemu družinskemu članu, na podlagi lastniškega deleža, zagotovi plačnik ali povezana oseba (po tem zakonu ali zakonu, ki ureja davek od dohodkov pravnih oseb) plačnika, ki se ne šteje za dohodek po III.6.2. poglavju tega zakona;

11. dohodek, ki se ne šteje za dohodek iz zaposlitve, za dohodek iz dejavnosti, za dohodek iz osnovne kmetijske in osnovne gozdarske dejavnosti, za dohodek iz oddajanja premoženja v najem in iz prenosa premoženjske pravice ter za dohodek iz kapitala in ni dohodek, ki se ne šteje za dohodek po tem zakonu oziroma ni dohodek, oproščen plačila dohodnine po tem zakonu.

4 NEPOSREDNA PRIMERJAVA MED DOBLJENIMI IZRAČUNI

V nadaljevanju sem pripravila neposredno primerjavo med posameznimi izračuni.

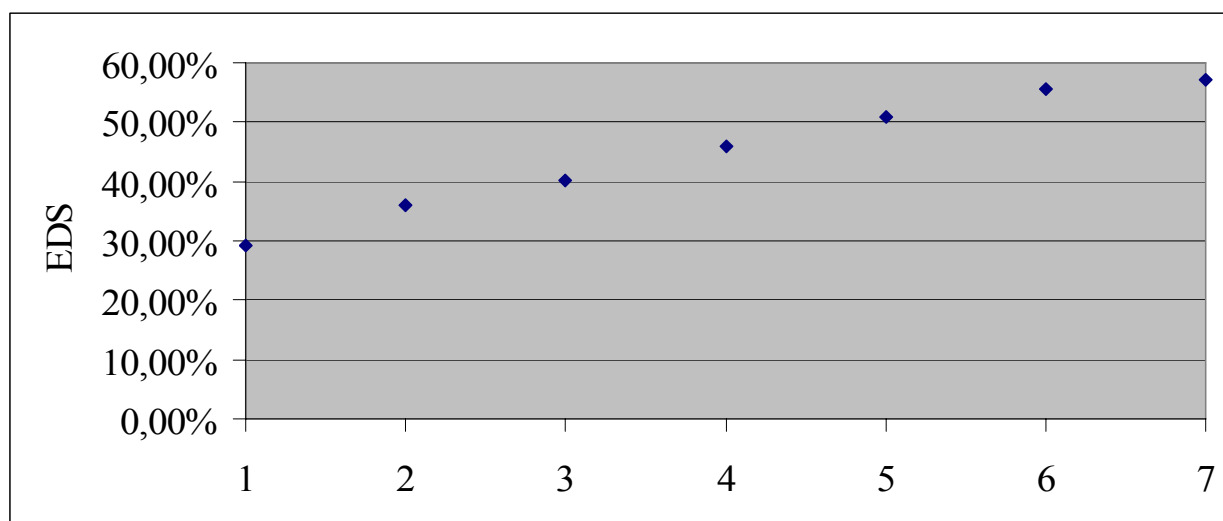
Tabela 6: Efektivne davčne stopnje po posameznih primerih

primer št.	vrsta dohodka	EDS
5 (1)	AH iz drugega pogodbenega razmerja	29,30%
6 (2)	študent	35,98%
2 (3)	lastnik d.o.o. (min pokoj. osnova + dobiček)	40,09%
4 (4)	bruto prejemek po pogodbi o delu	46,03%
7 (5)	samostojni podjetnik	50,91%
3 (6)	zaposlen pri dveh delodajalcih	55,66%
1 (7)	bruto plača	57,15%

Vir: Lasten izračun

V zgornji tabeli so zapisane efektivne davčne stopnje posamezne oblike dela iz zaposlitve, in sicer od najnižje do najvišje, od redne zaposlitve, ko zaposleni dobi plačo, do lastnika družbe z omejeno odgovornostjo, ki si izplačuje plačo v višini minimalne pokojninske osnove skupaj z dobičkom, ali osebe, zaposlene pri dveh delodajalcih, zaslužek samostojnega podjetnika in izrednih oblik izplačil fizični osebi v obliki pogodbe o delu ali avtorskega honorarja iz drugega pogodbenega razmerja ali v obliki študentskega dela.

Slika 1: Primerjava med efektivnimi davčnimi stopnjami glede na podatke iz Tabele 6

Vir: Lasten izračun

S pomočjo zgoraj narisane slike na podlagi podatkov iz Tabele 6 je razvidno, da je med najmanj obdavčenimi avtorski honorar iz drugega pogodbenega razmerja. Skupni strošek iz tega naslova je točno 50.000 evrov, od tega se plača samo dohodnina v višini 14.650 evrov, ki glede na dohodninsko lestvico še vedno pade v najvišji dohodninski razred. Ta oseba si mora še vedno sama plačevati prispevke za socialno varnost. V tem primeru prejme 35.350 evrov, vendar je skupni strošek nižji. Efektivna davčna stopnja v tem primeru znaša samo 29,30 odstotka.

Naslednji v vrsti je študent, ki sicer lahko v enem koledarskem letu zasluži 50.000 evrov, saj ni več omejitve pri olajšavah. Skupni strošek v tem primeru znaša 57.013, prispevki in davki pa 20.515 evrov. Njegov celotni dohodek je, ne glede na status, podvržen dohodnini. EDS je v višini 35,98 odstotka in je narasla za 6 odstotnih točk. V višini neto izplačila študent dobi 36.498 evrov bruto letno, in sicer po vseh davkih in prispevkih. In še zavarovan je. V višini neto izplačila je študent na boljšem kot oseba v odvisnem delovnem razmerju, ki dobiva plačo v višini 50.000 evrov bruto na leto. Tako je njegova dohodnina celo višja kot pri plači, saj ni toliko obremenjen s prispevki in je tako višja osnova za dohodnino.

Če gre za udeležbo v dobičku, se dobiček, ki je namenjen razdelitvi, všteje v dohodninsko osnovo posameznika oziroma lastnika družbe z omejeno odgovornostjo. EDS je nižja kot v primerih, ki sledijo v nadaljevanju, saj se na dobiček ne obračunavajo prispevki za socialno varnost, prav tako se ne obračunava davek na izplačane plače. Je pa podvržen 20-odstotni cedularni dohodnini na dobiček. Prav tako je podvržen 25 odstotnemu davku od dobička. Skupni strošek znaša 51.622 evrov, davki in prispevki pa 22.754 evrov. V tem primeru oseba na svoj osebni račun prejme nekoliko več kot v Primeru 1, to je 28.868 evrov oziroma 2.087 evrov več, vendar manj kot po podjemni pogodbi, ki sledita v nadaljevanju. Je pa še vedno zavarovan in mu ni potrebno dodatno plačevati določenih prispevkov. EDS znaša 44,08 odstotka.

Sledi bruto prejemek po pogodbi o delu. V tem primeru znaša prispevek za pokojninsko in invalidsko zavarovanje samo 3.000 evrov. Oseba si mora sama plačevati še zdravstveno zavarovanje. Od njegovega dohodka mora delodajalec plačati 25 odstotkov posebnega davka, ki je v višini 12.500 evrov. Prispevki in davki so skupaj v višini 30.153 evrov, skupni strošek pa v višini 65.503 evrov. EDS v tem primeru znaša že manj kot 46,03 odstotka, tudi zaradi manjše obremenjenosti s prispevki, kar je za 11,12-odstotne točke manj od redne plače. V tem primeru oseba prejme 35.350 evrov.

Kot peti je samostojni podjetnik, katerega EDS znaša 50,91 odstotka. Kljub najvišji zavarovalni osnovi plača absolutno gledano manj davkov in prispevkov kot redno zaposlen v Primeru 1. Vendar si mora sam plačati delodajalčeve in delojemalčeve prispevke ter davke. Samostojni podjetnik si na podlagi bruto zavarovalne osnove obračunava samo prispevke, ki so vnaprej določeni. Skupni strošek, ki ga ima zasebnik sam s seboj, znaša 50.000 evrov, medtem ko davki in prispevki iz tega naslova znašajo 25.457 evrov. Tako je efektivna davčna

stopnja primerljiva z ostalimi. Njegov celotni dohodek je prav tako podvržen dohodnini. Le prispevki za socialno varnost so vnaprej določeni. Vendar njegov dohodek ni podvržen davku na izplačane plače. Dejansko je samostojni podjetnik plačal zase toliko prispevkov kot če bi imel plačo v višini 3.343,01 evra mesečno. Letno zneske tako le 38.250 evrov bruto. Vendar je imel že v začetni predpostavki 50.000 evrov bruto na leto. Za razliko je moral prav tako plačati dohodnino ne pa tudi prispevkov in davka na izplačane plače. Zaradi zgoraj zapisanega je tudi EDS za dobrih 6-odstotnih točk nižja kot v najvišje obdavčenem prvem primeru.

Po višini EDS sledi oseba, ki je zaposlena pri dveh delodajalcih. Izračunana EDS je v tem primeru v skupni vrednosti, za izplačilo pri glavnem (prvem) delodajalcu in drugem delodajalcu skupaj. Kot v vseh ostalih primerih oseba namreč dobi znesek v višini 50.000 evrov letne bruto plače. Tako je Primer 3 primerljiv ostalim in je EDS v višini 55,66 odstotka. Vendar tu prihaja do razlike, saj zaposleni ni več obdavčen po najvišji stopnji davka na izplačane plače, saj ne pade več v najvišji razred, medtem ko tja po dohodninski lestvici še spada. Višina davka na izplačane plače je tako nižja in je pri obeh delodajalcih skupaj v višini 2.350 evrov, medtem ko je v Primeru 1 4.450 evrov. Zato je tudi skupni strošek v tem primeru nižji in znaša 60.400 evrov, medtem ko je v prvem primeru 62.500 evrov. Prispevki in davki pa so v višini 30.620 evrov. V končni fazi oseba prejme 27.781 evrov.

S pomočjo zgoraj narisane Slike, na podlagi podatkov iz Tabele 6 na strani 37, je razvidno, da je redno delo oziroma oseba, ki prejema samo plačo ter dejansko ima zaposlitev in je v odvisnem delovnem razmerju, še vedno najbolj obtežena z različnimi prispevki in davki. V vseh primerih je letni dohodek namreč enak, 50.000 evrov bruto. V Primeru 1 oseba dobi izplačilo v višini 26.781 evrov. EDS za bruto plačo v višini 50.000 evrov letno, katerih skupni stroški so v višini 35.720 evrov, pa znaša 57,15 odstotka.

Efektivna obdavčitev različnih oblik dela iz zaposlitve se giblje v razponu med 57,15 in 29,30 odstotka, tu prihaja do razlike za kar 27,85 odstotnih točk. V Uvodu sem predvidevala, da ne bo pretiranih odstopanj v EDS med rednimi prejemniki dohodkov: to so primeri 1, 2, 3, 7 in 5, 6 ter tudi 4. V prvi skupini nekoliko izstopa lastnik družbe z omejeno odgovornostjo z 40,09-odstotno EDS, medtem ko ima oseba, katere izplačilo je v obliki plače, EDS v višini 57,15 odstotka. Med njima prihaja do razlik za dobrih 17 odstotkov. Do te razlike prihaja ravno zaradi višje obdavčenega rednega dela in tudi prispevkov iz tega naslova. Dobiček ni več obtežen z različnimi prispevki. Vmes se zvrstita še samostojni podjetnik in oseba, ki je zaposlena pri dveh delodajalcih. V drugi skupini med bruto prejemkom po podjetni pogodbi, avtorskim honorarjem iz drugega pogodbenega razmerja in študentom prihaja do razlik v višini slabih 17 odstotkov. Na pogodbeno delo se še vedno obračunavajo in plačujejo določeni prispevki in davki, medtem ko se na avtorski honorar iz drugega pogodbenega razmerja obračunava samo še dohodnina. Od tu izhaja tudi največja razlika med njima. Med njima je še študent s 35,98-odstotno efektivno davčno stopnjo.

Ne glede na višino EDS pa ljudje še vedno gledamo, koliko od teh 50.000 evrov bruto dejansko pride na posameznikov račun. Med izračuni, ki so obravnavani v tej diplomski nalogi, največ neto izplačila še vedno dobi študent, ki dela prek pooblaščen organizacije in prejme kar 36.498 evrov, sledita prejemek po pogodbenem delu in avtorski honorar iz drugega pogodbenega razmerja. Na četrtem mestu, je oseba zaposlena pri dveh delodajalcih, nato lastnik družbe z omejeno odgovornostjo, šele potem pride na vrsto oseba, ki je redno zaposlena in prejema plačo. Na zadnjem mestu je samostojni podjetnik, ki mu po plačanih davkih in prispevkih ostane le 24.542 evrov. V neto izplačilu se medsebojno razlikujejo za kar 11.956 evrov.

Posameznik bi se odločil za tisto izplačilo, ki mu prinaša najvišji dohodek, vendar ne more ostati »večni študent« in delati prek pooblaščen organizacije. Prav tako si mora oseba, ki dobi izplačilo v obliki avtorskega honorarja iz drugega pogodbenega razmerja, še vedno plačevati določene prispevke iz naslova socialnega zavarovanja. S strani fizične osebe obstajajo tako stroški, ki niso zajeti v izračun v okviru moje diplomske naloge. Nima vsak možnosti in ideje postati samostojni podjetnik ali lastnik delujoče in dobičkonosne družbe z omejeno odgovornostjo. Plača iz rednega delovnega razmerja je še vedno najpogostejše izplačilo fizični osebi, ki jo je tudi najlažje obdavčiti iz naslova davkov in prispevkov.

Slika se nekoliko spremeni, če pogledam, koliko v prav tako absolutnem znesku znašajo celotni stroški po posameznih izplačilih. To je sicer pogled s strani podjetja. Pri večini izplačil se na bruto znesek 50.000 evrov namreč obračunavajo in tudi plačujejo različni davki in prispevki ter tudi v različnih odstotkih ali pavšalnih – od prispevkov na bruto plače, davka na izplačane plače, davka na dobiček in posebnega davka na določene prejemke. V tem primeru je v najboljšem položaju ravno samostojni podjetnik, saj je zase zapravil točno 50.000 evrov. Vse, kar ima, je njegov dohodek. Strošek v istem znesku je imel tudi delodajalec, ki je določeni osebi izplačal avtorski honorar iz drugega pogodbenega razmerja. Sledita lastnik družbe z omejeno odgovornostjo in študent. Naslednja je oseba, ki je zaposlena pri dveh delodajalcih, vendar se tu strošek dejansko razdeli med dva delodajalca v skoraj enakem znesku. Kot predzadnje po višini stroška pride na vrsto izplačilo v obliki plače, tu strošek znaša že 62.500 evrov. Zaradi nekaterih prispevkov in 25-odstotnega posebnega davka na določene prejemke največji strošek nastane pri izplačilu osebi, ki ima s podjetjem sklenjeno podjemno pogodbo. Strošek v tem primeru znaša 65.503 evre. V absolutnem znesku prihaja do razlike v višini 15.503 evre.

5 SKLEP

V Sloveniji se je davčni sistem vseskozi spreminjal in popravljaj. Tudi zaradi tega delo še vedno sodi med najvišje obdavčenimi in obteženimi z različnimi prispevki, kar povzroča zmanjšano konkurenčnost gospodarstva, hkrati pa podjetjem odžira potreben kapital za investicije v rast in razvoj ter posledično v zagotavljanje večje varnosti za zaposlene.

Letni prihodek osebe, ki je obravnavana v izračunih, znaša 50.000 evrov bruto. V izračunih so upoštevani davčni parametri, ki so stopili v veljavo s 1. 1. 2007. Rezultati so dokončni glede plačil različnih davkov in prispevkov. Izračuni osvetljujejo primerjavo na strani posameznika in mu svetujejo, kaj se mu bolj splača, oziroma iz katerega vira prihaja do višje obdavčenosti.

Efektivno davčno stopnjo na dohodke od dela predstavlja odstotna razlika med celotnimi plačanimi davki in prispevki od dela in dohodki od dela pred davki. Višina plačanih davkov in prispevkov se razlikuje glede na obliko izplačila. S povečevanjem bruto dohodka se povečujejo davki in prispevki, posledično se povečuje tudi efektivna davčna stopnja. Davki in prispevki se povečujejo tudi zaradi različnih oblik obdavčevanja in različnih stopenj, saj so različne oblike dohodkov fizičnih oseb različno obdavčene in se od njih plačujejo različni prispevki.

Skozi izračune v diplomski nalogi sem ugotovila, da se efektivna obdavčitev različnih oblik dela iz zaposlitve giblje v razponu med 57,15 in 29,30 odstotka, kjer je razlika za kar 27,85-odstotne točke. V Uvodu sem predvidevala, da ne bo večjih odstopanj v EDS med rednimi prejemniki dohodkov; to so primeri: 1, 2, 3 in 7. Od osebe, ki prejema samo dohodek v višini 50.000 evrov bruto letno najbolj izstopa lastnik družbe z omejeno odgovornostjo. Med njimi prihaja do razlik za dobrih 17-odstotnih točk. V drugi skupini med bruto prejemkom, avtorskim honorarjem iz drugega pogodbenega razmerja in študentom prihaja do razlik v višini slabih 17-odstotnih točk oziroma od najnižje in najvišje obdavčenega izplačila fizični osebi za kar 27,85-odstotnih točk.

LITERATURA

1. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2007. 90 str.
2. Čok Mitja et al.: Javne finance v Sloveniji. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2006. 90 str.
3. Čok Mitja: Efektivno obdavčevanje prejemkov managerjev. Ljubljana : Gospodarski vestnik, 1999. str. 299-312.
4. Klun Maja: Does tax competition make tax reform essential? Uprava, Ljubljana, 4(2006), 2/3, str. 7-24.
5. Klun Maja: Merjenje davčne vrzeli in davčni dolg v Sloveniji. Naše gospodarstvo, Ljubljana, 49(2003), 3/4, str. 365-372.
6. Kranjec Marko: Obdavčevanje dividend fizičnih oseb: zasnova, problemi in možne rešitve. Gospodarska gibanja, Ljubljana, 370(2005), str. 23-36.
7. Remškar Boris: Izračun efektivne davčne stopnje na kapital, delo in potrošnjo. Magistrsko delo. Ljubljana : Ekonomska fakulteta, 2004. 88. str.
8. Stanovnik Tine: Javne finance. Ljubljana: Ekonomska fakulteta, 2004. 285 str.

VIRI

1. Economics. [URL: <http://economics.uwo.ca/faculty/Davies/workingpapers/recentchanges.pdf>], 17. 5. 2007.
2. Fool. [URL: <http://www.fool.com/personal-finance/taxes/2007/03/02/your-tax-rate-marginal-vs-effective.aspx>], 17. 5. 2007.
3. Interni podatki podjetja Swtools d. o. o.. 2007. [URL: <http://www.swtools.si>], 16. 3. 2007.
4. Investorwords. [http://www.investorwords.com/1668/effective_tax_rate.html], 17. 5. 2007.
5. Izračuni. [URL: http://www.racunovodja.com/izracuni/opz_0.3.1/opz.asp], 15. 5. 2007.
6. Navodilo za obračun in nakazovanje dodatne koncesijske dajatve (Uradni list RS, št. 103/2006).
7. Obligacijski zakonik (Uradni list RS, št. 83/2001).
8. Obračun prispevkov za socialno varnost za zasebnike za januar 2007. [URL: <http://www.superdavki.si/tisk.cfm?docid=2819>], 25. 3. 2007.
9. Obrtnikov svetovalec, marec 2007 . [URL: <http://www.ozs.si>], 15. 5. 2007.
10. Streetauthority. [URL: <http://www.streetauthority.com/terms/e/effective-tax-rate.asp>], 17. 5. 2007.
11. Teachmefinance. [URL: http://www.teachmefinance.com/Financial_Terms/effective_tax_rate.html], 15. 5. 2007.
12. Wikipedia. [URL: http://en.wikipedia.org/wiki/Tax_rate], 12. 08. 2007.
13. Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (ZASP) (Uradni list RS, št. 16/2007).
14. Zakon o davku na izplačane plače (Uradni list RS, št. 21/06).
15. Zakon o dohodnini (ZDoh-2) (Uradni list RS, št. 117/2006).
16. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-1) (Uradni list RS, št. 106/99).
17. Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV) (Uradni list RS, št. 5/96).

18. Zakon o posebnem davku na določene prejemke (ZPDDP) (Uradni list RS, št. 72/1993, 22/1994 z dopolnili).
19. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZ) (Uradni list RS, št. 72/2006)

SLOVAR UPORABLJENIH TUJIH IZRAZOV

Tuj izraz (angleški jezik) – Slovenska razlaga (slovenski jezik)

Effective tax rate – efektivna davčna stopnja

Income, subject to tax – dohodek, ki je predmet davčne obravnave

Taxable income – davčna osnova

Reliefs – olajšave

Tax allowances oziroma deductions – odbitki pred obdavčljivo osnovo

Tax credit – znižanje davka